

16a Miljøgodkendelse

Birkely Diagonalvej 8 6500 Vojens

Jf. § 16a i Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning mv.
(LBK nr. 1020 af 06/07/2018)

14. juni 2019
Sags nr.: 18/24929
Haderslev Kommune

Datablad

Kontaktoplysninger	
Ansøgers navn og adresse	Jørgen Gram Gabøl Byvej 11 6500 Vojens jg@ankergaard.com tlf. 7487 1618
Ansøgers CVR	Cvr-nr. 88851412
Ansøgers CHR	52235
Kontaktperson	samme
Ansøgers konsulent	SLF Birgitte Madsen bm@slf.dk tlf. 7320 2600
Ejer	samme
Ejendom	Birkely
Ejendommens adresse	Diagonalvej 8 6500 Vojens
Ejendomsnummer	5100015631
Matr. Nr.	Matrikel: 35, Gabøl, Nustrup
Tilsynsmyndighed	Haderslev Kommune
Journal nr.	18/24929
Ansøgnings-id	Skema nr. 206252 Version 4

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse

1 Baggrund.....	5
2 Ikke-teknisk resume.....	6
3 Afgørelse	8
3.1 Dispensation	8
3.2 Afgørelse om § 16a miljøgodkendelse.....	9
3.3 Orientering og høring	10
3.4 Klagevejledning og offentliggørelse.....	10
4 Vilkår for husdyrbruget	13
4.1 Generelle vilkår.....	13
4.2 Vilkår vedrørende anlægget	13
4.3 Vilkår vedrørende egenkontrol	17
5 Ansøgers beskrivelse og kommunens vurderinger	17
5.1 Generelt.....	18
5.2 Staldanlæg.....	18
5.3 Husdyrbrugets lokalisering - afstandskrav	19
5.4 Husdyrbrugets landskabelige placering og planmæssige forhold	20
5.5 Produktionsareal.....	21
5.6 Husdyrgødning	22
5.7 Foderopbevaring.....	23
5.8 BAT – Anvendelse af BAT – Bedste tilgængelige teknologi.....	23
5.9 Ammoniakemission - Naturvurdering og Bilag IV-arter	24
5.10 Lugt	25
5.11 Jord, grundvand, overfladevand	26
5.12 Støjklider og rystelser.....	27
5.13 Støv	28
5.14 Fluer og skadedyr	28
5.15 Transport, til- og frakørsler	29
5.16 Lys	29
5.17 Affald.....	29
5.18 Uheld.....	30
5.19 Ophør.....	31
5.20 Alternativer (for IE).....	31
5.21 Miljøkonsekvensrapport.....	31
5.22 Egenkontrol	32
5.23 Samlet vurdering	32
6 Bilag	33
Bilag 1: Lovgrundlag.....	33

Bilag 2: Situationsplan.....	34
Bilag 3: Produktionsarealer.....	35
Bilag 4: Miljøkonsekvensrapport.....	36
Bilag 5: Flexgrupper	39
Bilag 6: Naturvurdering.....	40
Bilag 7: Ansøgers BAT-redegørelse	51

1 Baggrund

Udvidelse af husdyrbruget på ejendommen Diagonalvej 8, 6500 Vojens. Udvidelsen sker dels indenfor eksisterende rammer og dels ved opstilling af en klimacontainer.

Jørgen Gram ansøger om § 16a miljøgodkendelse efter husdyrbrugsloven¹ for at kunne udvide produktionen af smågrise og slagtesvin samt for at overgå til stipladsmodellen.

Ansøgningen om § 16a miljøgodkendelse er indkommet den 21.08.2018 med skemanr. 206252.

Ejendommen er tidligere miljøgodkendt i 2009. Godkendelsen blev påklaget og ophævet. Husdyrbruget fik derefter en eksisterende § 12 miljøgodkendelse fra 23.10.2012 og et til-læg fra 25.11.2015, der er udnyttet. Haderslev Kommune har desuden meddelt anmeldelsesafgørelse den 07.11.2016 til at etablere en fortank til gyllebeholderen.

Der søges nu om udvidelse af produktionsarealet fra 3697 m² til 4337 m², svarende til 85 % af bruttoareal 5075 m². Der ansøges om flexgruppen "alle svin".

Ammoniakemissionen er på 8.837 kg NH₃-N. Da antallet af stipladser er ansøgt at overstige 2.000 er der tale om godkendelsespligt efter husdyrbruglovens § 16 a stk. 2, dvs. det er et IE-brug.

Der er krav om et miljøledelsessystem, når et IE-husdyrbrug får en miljøgodkendelse efter § 16a.

Med den nye lovgivning fra 2017 ændres miljøgodkendelser og miljøtilladelser fra at være baseret på antal producerede dyr om året (dyreenheder = DE) til at være baseret på antal m² produktionsareal samt de ansøgte dyretyper. Det maksimale antal dyr i produktionsarealet er fremover reguleret af de til enhver tid gældende dyrevelfærdsregler.

¹ Bekendtgørelse nr. 1020 af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. af 06/07/2018

2 Ikke-teknisk resume

Produktion

Jørgen Gram ansøger om § 16 a miljøgodkendelse efter husdyrbrugloven for at kunne opstille en klimacontainer, variere dyreholdet og overgå til stipladsmodellen på ejendommen Diagonalvej 8, 6500 Vojens. Husdyrproduktionen er smågrise og slagtesvin. Der er tale om et IE-husdyrbrug med plads til mere end 2.000 slagtesvin ad gangen.

Der ønskes samtidig godkendelse til at udnytte en større del af staldarealet, samt at dyreholdet kan varieres (der søges om flexgruppen "alle svin"). Det bliver herved muligt at flytte inventar, og dyretyperne kan varieres.

Godkendelsen omfatter:

- Eksisterende Stald 1, alle svin, produktionsarealet udvides fra 726 m² til 974 m²
- Eksisterende Stald 2, alle svin, produktionsarealet udvides fra 1452 m² til 1623 m²
- Eksisterende Stald 3, alle svin, produktionsarealet udvides fra 1519 m² til 1707 m²
- Ny klimacontainer på 33 m² produktionsareal
- En eksisterende gyllelagune på 1834 m² (5000 m³)
- En eksisterende gyllebeholder på 600 m² (3000 m³)
- Eksisterende driftsbygninger: Fortank, to fodersiloer, lade

Placering

Ejendommen ligger i fladt åbent landskab med mange levende hegn. Den eneste bygningsmæssige ændring er, at der opstilles en klimacontainer. Den placeres i tilknytning til de eksisterende bygninger imellem Stald 3 og gyllelagunen. På grund af beplantning langs med Diagonalvej, ses klimacontaineren meget lidt fra vejen.

Natur

Det ansøgte projekt vurderes ikke at give anledning til væsentlig påvirkning af ammoniakfølsomme naturtyper. Det nærmeste Kategori 1 område er et overdrev mere end 10 km fra ejendommen, hvor beregning af total ammoniakdepositionen viser 0,0 kg NH₃-N. Det nærmeste Kategori 2 område er et overdrev 6,2 km fra ejendommen, som modtager 0,0 kg N. Et udpeget Kategori 3 område er en mose 490 m væk. Mosen modtager 0,6 kg NH₃-N i merdeposition. Den vejledende depositionsgrænse på 1,0 kg N bliver overholdt.

Af øvrige § 3-områder har Haderslev Kommune bl.a. udpeget en eng 630 m fra ejendommen. Engen modtager 0,4 kg NH₃-N fra det ansøgte projekt.

Det ansøgte projekt vurderes ikke at give anledning til væsentlig påvirkning af ammoniakfølsomme naturtyper og der stilles derfor ingen skærpende vilkår i forhold til ammoniakfordampning.

Samlet set vurderes ammoniakdeposition fra anlægget i det ansøgte projekt ikke at udgøre en væsentlig påvirkning af de nærmeste Natura 2000-områders udpegningsgrundlag. Ligeledes vurderes det, at ammoniakdeposition eller øvrige ansøgte ændringer ikke vil skade arter opført på habitatdirektivets bilag IV.

Lugt

Lugten fra staldene beregnes i ansøgningsskemaet til tre områdetyper:

Områdetype	Mindste geneafstand	Faktisk vægtet afstand
Enkelt-bolig uden landbrugspligt Diagonalvej 10	449 meter	610 meter
Samlet bebyggelse Hjartbro mod syd	771 meter	2342 meter
Byzone Gabøl mod nord	1044 meter	2627 meter

Lugtgeneberegninger viser, at ejendommen overholder lugtgenekriterierne til alle tre boligtyper.

BAT

Bedste tilgængelig teknologi (BAT) for ammoniakfordampning: Der anvendes BAT-kravet for eksisterende stalde for alle staldafsnittene. Ansøgningen viser, at BAT-kravet overholdes uden virkemidler, idet BAT-kravet for eksisterende stalde er normemissionen for staldtypen.

Øvrigt

Det forventes, at antallet af transporter samt støv, støj, lys og skadedyr ikke vil give anledning til væsentlige gener for de omkringboende.

Ansøgningen indeholder en miljøkonsekvensrapport (Bilag 4). Rapporten vurderes at være tilstrækkelig, og den indgår i den samlede vurdering.

Ligeledes indeholder ansøgningen en beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, der kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Det er Haderslev Kommunes samlede vurdering, at husdyrbruget ikke vil medføre væsentlige påvirkninger af omgivelserne og miljøet, når godkendelsens vilkår overholdes.

3 Afgørelse

3.1 *Dispensation*

Der er med denne godkendelse dispenseret fra afstandskravet til stuehus.

Ansøgt

Afstandskravet i Husdyrgodkendelseslovens § 8 er mindst 15 m fra stald til stuehus på samme ejendom. I dette tilfælde er der fra den eksisterende bygning, hvor produktionsarealet ønskes udvidet, 13 meter, se figur 1. Der ønskes dispensation fra afstandskravet, så udvidelsen kan finde sted indenfor eksisterende rammer.

Figur 1: Der er 13 m fra Stald 1 til stuehus

Vurderet:

Dispensationsansøgningen er begrundet i et ønske om at kunne anvende et større produktionsareal i Stald 1.

Afstandskravet til beboelse er begrundet i hensynet til beboerne overfor lugt og skadedyr fra stalden. Haderslev Kommune vurderer, at en udvidelse af dyreholdet i stalden vil give en større risiko for disse gener. Det vurderes dog, at da ansøger/lejer er klar over muligheden for et større fremtidigt dyrehold, vil vedkommende ikke føle sig generet af det.

Med baggrund i ovenstående meddeler Haderslev Kommune i medfør af Husdyrgodkendelseslovens § 9, stk. 3 dispensation fra kravet i § 8, stk. 1, nr. 6 vedrørende afstand fra stald til beboelse på samme ejendom, og der stilles ikke vilkår i den forbindelse.

3.2 **Afgørelse om § 16a miljøgodkendelse**

På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger meddeler Haderslev Kommune miljøgodkendelse efter § 16a i husdyrbrugsloven til Diagonalvej 8, 6500 Vojens ved Jørgen Gram, cvr 88851412, med de stillede vilkår.

Miljøgodkendelsen omfatter et maksimalt produktionsareal på samlet 4337 m² stald og 2434 m² overfladeareal til flydende husdyrgødningslager.

Situationsplan for ejendommen fremgår af bilag 1.

Miljøgodkendelsen meddeles på de vilkår, der fremgår af kapitel 4.

I forbindelse med denne godkendelse, der er en udvidelse og samtidig en overgang til "stipladsmodellen", ophæves vilkårene i den tidligere § 12 godkendelse af 23.10.2012 og § 12 tillægget af 25.11.2015.

Miljøgodkendelsen gives under forudsætning af, at vilkårene i kapitel 4, og de til enhver tid gældende regler på området overholdes, også selv om reglerne evt. skærpes i forhold til denne tilladelse (se Bilag 1).

Det er Haderslev Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte projekt:

- Overholder bekendtgørelsens beskyttelsesniveauer for ammoniakdeposition på naturområder og for lugt.
- Ikke vil påvirke Natura 2000 områder væsentligt.
- Ikke vil have en negativ indflydelse på planter eller dyr omfattet af bilag IV.
- Ikke vil have væsentlig virkning på de landskabelige værdier.
- Ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet.

Med denne godkendelse har Haderslev Kommune ikke taget stilling til eventuelle tilladelser og godkendelser efter anden lovgivning, som for eksempel byggeloven (byggeri og nedrivning), miljøbeskyttelsesloven eller arbejdsmiljøloven, der skal søges separat.

Jævnfør §§ 39-40 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, skal en § 16 a miljøgodkendelse regelmæssigt, og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år, hvor retsbeskyttelsen udløber. Haderslev Kommune forventer at revurdere husdyrbruget i 2027.

Miljøgodkendelsen skal være udnyttet senest 6 år efter meddelelsesdatoen dvs. senest den 14. juni 2025. Hvis miljøgodkendelsen derefter ikke udnyttes helt eller delvist i tre på hinanden følgende år, bortfalder den del af miljøgodkendelsen, der ikke har været udnyttet i de pågældende tre år.

Dato for miljøgodkendelsen: 14. juni 2019

Med venlig hilsen
Line Olsen
Miljømedarbejder
Miljø, Haderslev Kommune

Udarbejdet af Grete Mørch Sørensen, NIRAS

Journal nr.: 18/24929

Kvalitetssikring: Line Olsen

3.3 **Orientering og høring**

Forannoncering

Ansøgningen blev offentliggjort på Haderslev Kommunes hjemmeside den 6. november 2018.

Der indkom ingen bemærkninger til ansøgningen. Ingen har ønsket udkastet til afgørelsen tilsendt.

Høring af parter om udkastet til miljøgodkendelse

Udkastet til miljøgodkendelse blev sendt i partshøring den 6. maj 2019 med en frist på 31 dage til at indsende bemærkninger (jf. husdyrbruglovens § 55 stk 4).

Haderslev Kommune har vurderet, at parter i denne sag er ansøger og ejer selv, andre berørte myndigheder, og eventuelle nabobeboelser, som ligger indenfor lugtkonsekvenszonen på 1186 meter (korrigeret lugtgeneafstand til byzone er kortere end lugtkonsekvenszonen, da den er på 1044 meter) og ejere af de ejendomme, som matrikulært støder op til ejendommen, hvor husdyrbrugets anlæg er placeret.

Der indkom ingen bemærkninger til udkastet.

3.4 **Klagevejledning og offentliggørelse**

Miljøgodkendelsen af husdyrbruget Diagonalvej 8, 6500 Vojens, i henhold til § 16a i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug, vil blive offentliggjort den 14. juni 2019 på hjemmesiden Digital MiljøAdministration, dma.mst.dk. Du skal søge på adressen under offentliggørelser.

Klagefristen er fire uger fra offentliggørelsen, hvilket betyder, at en eventuel klage skal være modtaget senest fredag den 12. juli 2019. Ansøger vil ved klagefristens udløb få besked om kommunen har modtaget klager.

Det er muligt for enhver med individuel væsentlig interesse i en sag at påklage afgørelsen til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af Nævnenes Hus på hjemmesiden www.naevneneshus.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til Haderslev Kommune, som har truffet afgørelsen.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i Klageportalen. Klager betaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoners og 1.800 kr. for virksomheders og organisationers vedkommende.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Haderslev Kommune, Teknik og Miljø, Simmerstedvej 1A, 1., 6100 Haderslev eller teknikmil-joe@haderslev.dk. Haderslev Kommune videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

En klage over miljøgodkendelsen har som udgangspunkt ikke opsættende virkning på retten til at udnytte tilladelsen, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet, jf. § 81 stk. 1 i Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning (Husdyrbrugsloven). Udnyttelse af miljøgodkendelsen kan dog kun ske under opfyldelse af vilkårene, der er fastsat i denne tilladelse. Udnyttelsen af miljøgodkendelsen sker på eget ansvar, idet Miljø- og Fødevareklagenævnet i tilfælde af klage kan ændre eller ophæve en miljøgodkendelse / miljøtilladelse.

Søgsmål kan anlægges for domstolene i henhold til § 90 i Husdyrgodkendelsesloven. Ønskes afgørelsens gyldighed afprøvet ved domstolene, skal sagen være anlagt inden 6 måneder efter miljøgodkendelsen / miljøtilladelsen er offentliggjort eller, hvis sagen påklages, inden 6 måneder efter at den endelige administrative afgørelse foreligger.

Haderslev Kommune gør opmærksom på, at der i medfør af Offentlighedslovens § 7² er mulighed for aktindsigt i sagen. Tidspunktet for eventuelt gennemsyn af sagen kan aftales telefonisk med Haderslev Kommune på 74 34 21 45.

Haderslev Kommune skal ifølge Databeskyttelsesloven³ gøre opmærksom på, at henvendelser og øvrige oplysninger i sagen bliver journaliseret hos kommunen.

Underretning

Orientering om denne afgørelse er sendt til følgende:

Som e-mail eller brev med vedhæftet fil:

- Ansøger og ejer Jørgen Gram, Gabøl Byvej 11, 6500 Vojens
e-mail: jg@ankergaard.com

Som e-mail med vedhæftet fil:

- Ansøgers konsulent: Birgitte Madsen v/Sønderjysk Landboforening, Billundvej 3, 6500 Vojens
e-mail: bm@slf.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København
e-mail: dn-haderslevsager@dn.dk
- Det Økologiske råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N
e-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, DOF, Vesterbrogade 140, 1620 København V.
e-mail: natur@dof.dk

Som e-mail med link til hjemmesiden dma.mst.dk:

- Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Syd, Nytorv 2, 1. sal, 6000 Kolding
e-mail: sesyd@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, 7000 Fredericia
e-mail: mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Wormstrupvej 2, 7540 Haderup
e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14,1 1651 København V
e-mail: ae@ae.dk

² Offentlighedsloven. Lov om offentlighed i forvaltningen - [LOV nr. 606 af 12/06/2013](#).

³ Databeskyttelsesloven - [LOV nr. 503 af 23/05/2018](#)

Haderslev

- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, Postboks 12188, 1017 København K.
e-mail: fbr@fbr.dk
- Lokalfd. Danmarks Naturfredningsforening Haderslev, Bent Karlsson, Højgårdsvej 9, Brøndlund, 6500 Vojens
e-mail: bent.karlsson1@outlook.dk
- Lokalfd. Danmarks Sportsfiskerforbund v/ Morten Ringive
e-mail: mri@fleggaard.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten
e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, DOF Sønderjylland v/ Jørn V. Sørensen, Kongevej 64, 6100 Haderslev
e-mail: haderslev@dof.dk

4 Vilkår for husdyrbruget

Godkendelsen gives under forudsætning af, at produktionen opfylder følgende vilkår:

4.1 *Generelle vilkår*

1. Godkendelsen omfatter de landbrugsmæssige aktiviteter, der er knyttet til bygningerne på ejendommen Diagonalvej 8, 6500 Vojens, jf. Bilag 2 Situationsplan.
2. Den ansvarlige for overholdelse af vilkårene er den ansvarlige for driften af anlægget. Eventuelle ændringer i ejerforhold og/eller hvem, der er ansvarlig for husdyrbrugets drift, skal meddeles til Haderslev Kommune.
3. Der skal til enhver tid forefindes et eksemplar af denne miljøgodkendelse på ejendommen.

4.2 *Vilkår vedrørende anlægget*

Placering af nye stalde / staldanlæg

4. Der kan placeres en klimacontainer på 36 m² og etableres et nyt produktionsareal på 33 m² til smågrise som vist på Bilag 2.
5. Dyreholdet kan udvides i de eksisterende Stald 1, 2 og 3 fra samlet 3697 m² til 4304 m².
6. Beplantningen langs Diagonalvej skal forblive og vedligeholdes.

Produktionsareal

7. Husdyrbrugets produktionsareal, staldsystem og teknologi samt dyrearter og dyretyper skal være i overensstemmelse med oversigten nedenfor:

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Stald 1	1465	Mekanisk ventilation	6 m	(#90256) Flexgruppe: Alle svin; Fulddrænet gulv (kummer under hele arealet)	0	158
				(#90089) Flexgruppe: Alle svin; 25-49 % fast gulv	0	816
Stald 2	1750	Mekanisk ventilation	6 m	(#90257) Flexgruppe: Alle svin; 25-49 % fast gulv	0	1623
Stald 3	1844	Mekanisk ventilation	6 m	(#90262) Flexgruppe: Alle svin; 50-75 % fast gulv	0	84
				(#90259) Flexgruppe: Alle svin; 25-49 % fast gulv	0	1623
Klimacontainer	36	Mekanisk ventilation	6 m	(#90264) Flexgruppe: Alle svin; Fulddrænet gulv (kummer under hele arealet)	0	33
Sum						4337

Produktionsarealet udgør 85 % af staldenes bruttoareal på 5095 m².

For definition af flexgrupper og staldtyper: se Bilag 5.

8. Der skal ved tilsyn foreligge en tegning over staldene, hvor produktionsarealet er indtegnet. Angiv tydeligt placering af produktionsarealet i forhold til f.eks. porte og vinduer.
9. Vurderer kommunen – i forbindelse med tilsynet – at oplysningerne ikke er tilstrækkelige til at dokumentere størrelsen af produktionsarealet, kan det være nødvendigt at kræve produktionsarealerne opmålt.

Husdyrgødning

10. Husdyrbrugets husdyrgødningslagre skal overholde følgende maksimale overfladeareal:

Opbevaringslagre					
Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Ansøgt drift					
Lagune 5000 m ³	Flydende				1834
Gyllebeholder 3000 m ³	Flydende				600

11. Gyllebeholderen skal forsynes med fast overdækning i form af teltoverdækning med indvendigt skørt.
12. Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle.
13. Gyllelagunen skal være en tæt enhed. Åbning af lagunen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle samt fjernelse af bundfald.
14. Skader på teltoverdækning eller laguneoverdækning skal repareres inden for en uge efter skadens opståen.
15. Såfremt en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der indgås aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen. Tilsynsmyndigheden underrettes straks herom.
16. Pumper og maskiner til transport af gylle (pumpning af gylle til gyllevogne) skal altid være under opsyn, når de er i brug. Herudover skal pumpeanlægget være udformet således, at uvedkommende ikke kan aktivere pumpen, hvorved der kan ske utilsigtet udpumpning af gylle.

Lugt

17. Bedriften og dens omgivelser skal drives og renholdes således, at lugtgener så vidt muligt begrænses. Der skal opretholdes en god staldhygiejne, herunder sikres, at overflader holdes rene og tørre. Stalde inklusiv ventilationssystemet skal rengøres minimum én gang årligt.
18. Bedriften må ikke give anledning til væsentlige lugtgener hos naboer.
19. Såfremt der opstår lugtgener, som kommunen vurderer, er væsentligt større end det, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøgodkendelsen, skal bedriften udarbejde en handlingsplan for nedbringelse af generne. Handlingsplanen skal accepteres af kommunen og derefter gennemføres.

Spildevand

20. Al vask af maskiner, redskaber, foderanlæg, m.v. skal foregå på en støbt, fast plads såfremt vaskevandet kan indeholde husdyrgødning, foderrester og lignende, og bortledning af spildevandet skal ske til en opsamlingsbeholder. Spildevandet skal spredes på mark.

21. Ved gyllelagune og gyllebeholder, hvor der forekommer påfyldning af gyllevogn, skal der være anlagt en tankplads, således at spild kan opsamles. Inden etablering af tankplads skal det anmeldes til kommunen og kommunen skal godkende indretningen. En tankplads skal være etableret senest et ½ år efter miljøgodkendelsen er taget i brug.

Alternativt skal der anvendes gyllevogne med påmonteret pumpe og returløb, således at spild af flydende husdyrgødning undgås.

22. Udleveringsramper skal konstrueres med tætte sider, der forhindrer, at der trækker gylle eller vaskevand ud i det omliggende areal. Der skal etableres afløb, der fører til opsamling i gyllekanalerne.

23. Tagnedløb skal sikres på en sådan måde at der ikke kan indrive forurenende stoffer.

Olietanke

24. Tanke til opbevaring af olie/diesel skal være placeret på en plads med fast og tæt bund, så der ikke er mulighed for afløb til jord, overfladevand eller grundvand, og således at spild kan observeres og opsamles med kattegrus eller andet olieabsorberende materiale.

25. Tankning af brændstof skal ske under opsyn.

26. Tanke skal være sikret mod påkørsel.

Støj

27. Den eksterne støjbelastning fra husdyrbruget på ejendommens bygningsparcel må i intet punkt – målt på naboejendom med tilhørende udendørs arealer i tilknytning til boligen – overstige nedenstående værdier. De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lydniveauer i dB(A):

Tidspunkt	Støjgrænser	Reference tidsrum
Dag		
Mandag - fredag kl. 07 - 18	55 dB(A)	8 timer
Lørdag kl. 07 - 14	55 dB(A)	7 timer
Lørdag kl. 14 - 18	45 dB(A)	4 timer
Søn- og helligdag kl. 07 - 18	45 dB(A)	8 timer
Aften		
Alle dage kl. 18 - 22	45 dB(A)	1 time
Nat		
Alle dage kl. 22 - 07	40 dB(A)	½ time

Støjens maksimalværdi må om natten ikke overstige ovenstående grænseværdier med mere end 15 dB(A) ved alle beboelser. Referencetiden er det mest støjbelastede tidsrum i perioden.

Støjvilkårene for landbrugsdrift omfatter al støj fra virksomheden, dvs. også støj fra andet end faste, tekniske installationer på ejendommens bygningsparcel, dog ikke støj fra f.eks. markdriften.

28. Hvis kommunen finder det nødvendigt, skal ejer for egen regning lade udføre støjmålinger og/eller -beregninger af støjen fra husdyrbruget for at dokumentere, at støjgrænserne er overholdt. Hvis grænserne konstateres overholdt, kan der højst pålægges ejer at få foretaget én støjmåling og eller -beregning om året. Målingerne/beregningerne skal udføres og rapporteres som "Miljømåling – ekstern støj" af en enhed, som er optaget på Miljøstyrelsens liste over godkendte laboratorier. Virksomhedens støj skal dokumenteres ved måling eller efter gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen, pt. nr. 6/1984 om Måling af ekstern støj og nr. 5/1993 om Beregning af ekstern støj fra virksomheder. Målingerne/beregningerne skal foretages på/for de mest støjbelastede områder udenfor virksomhedens grund og under de mest støjbelastede driftsforhold - eller efter anden aftale med kommunen.

Støv

29. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal. Vurderingen foretages af Haderslev Kommune.
Såfremt der efter kommunens vurdering opstår støvgener, der vurderes at være væsentligt større end det, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøgodkendelsen kan kommunen meddele påbud om, at virksomheden for egen regning skal udarbejde og gennemføre et projekt med foranstaltninger, der minimerer generne.
30. Fodersiloer skal indrettes således, at støvgener i forbindelse med indblæsning undgås.

Fluer og skadedyr

31. Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.). Stalde, lagre og andre anlæg skal holdes i forsvarlig rottesikret stand, m.v. med henblik på at forhindre gode levedmuligheder for rotter.
32. Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning m.v.
33. Der skal overalt på ejendommen udføres effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi. Retningslinjerne kan ses her: <http://www.dpil.dk/>

Lys

34. Udendørs belysning og lys fra stalde skal afskærmes, således at der ikke kan opstå væsentlige lysgener for omkringboende. Vurderingen foretages af Haderslev Kommune.

Affald

35. Døde dyr skal opbevares overdækket, i skygge og på betonspalter eller andet tilsvarende underlag. Opbevaringen må ikke give anledning til væsentlige lugtgener og må ikke medføre uhygiejniske forhold.

Uheld

36. Der skal forefindes en opdateret beredskabsplan på husdyrbruget, der fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, der kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Beredskabsplanen skal være tilgængelig og synlig for ejendommens ansatte og andre, som arbejder på bedriften.
37. Beredskabsplanen skal revideres en gang årligt og påføres dato for revision.
38. "Nærvæd uheld" skal registreres, og der skal udarbejdes en procedure med henblik på at forebygge situationen fremover.

Ophør

39. Ophør af husdyrbruget eller nedsættelse til under stiplads-grænsen på 2.000 for slagtesvin skal meddeles til Haderslev Kommune.

Husdyrbruget skal senest 4 uger efter driftsophør anmelde dette til kommunen med et oplæg til vurdering efter § 38 k, stk. 1, i Jordforureningsloven.

40. Ved husdyrbrugets ophør skal tilbageværende husdyrgødning fjernes og ejendommen ryddes for affald, kemikalier, medicinaffald, døde dyr, spildevand, foder m.v.

Alle olietanke skal tømmes. Alt skal bortskaffes i henhold til kommunens Regulativet for erhvervsaffald.

4.3 **Vilkår vedrørende egenkontrol**

41. Ved tilsyn skal kommunen have adgang til relevant dokumentation for overholdelse af vilkårene. Det kan fx være i form af opgørelse af produktionsarealet, overfladeareal af gødningsopbevaringsanlæg, samt logbog for drift og vedligehold af staldsystemer.
42. Der skal føres en logbog for gyllebeholder med teltoverdækning og for gyllelagunen, hvori eventuelle skader på overdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
43. Der skal foreligge dokumentation for
- Anvendelse af fasefodring, letfordøjeligt uorganisk fosfat eller fytase til slagtesvine
 - Rengøring af ikke-produktionsareal, hvis der kortvarigt er dyr
 - Gennemførelse og overholdelse af et miljøledelsessystem

5 Ansøgers beskrivelse og kommunens vurderinger

Ansøgers beskrivelse danner grundlag for de vilkår, der meddeles i miljøgodkendelsen. Beskrivelse af forholdene fremgår af ansøgningen og ved supplerende oplysninger fra ansøger.

Kommunens vurderinger foretages på baggrund af Haderslev Kommunes oplysninger om

natur- og miljøforhold i området, og på områdets sårbarhed over for påvirkninger fra husdyrbruget.

Vurderingerne skal belyse konsekvenserne af driften på ejendommen, og om de virkemidler til forebyggelse og begrænsning af forurening, der fremgår af ansøgningen, er tilstrækkelige.

5.1 **Generelt**

Haderslev Kommunes vurdering

Denne miljøgodkendelse omfatter udelukkende anlægget på adressen Diagonalvej 8, 6500 Vojens.

Kommunen stiller vilkår om, at det er den ansvarlige for driften af anlægget, som er ansvarlig for at overholde tilladelsens vilkår. På afgørelsestidspunktet er det Jørgen Gram, som er ansvarlig for driften.

For at sikre, at tilladelsens vilkår er tilgængelige for de ansatte, stilles der vilkår om, at tilladelsen skal foreligge på ejendommen.

5.2 **Staldanlæg**

Ansøgers beskrivelse:

På ejendommen er der produktion af smågrise og slagtesvin (FRATS) i tre eksisterende stalde. Staldene er indrettet med delvist spaltegulv.

Der søges om tilladelse til at opstille en klimacontainer (13x2,5 m) mellem stald 3 og gyllelagunen. Herudover ændres der ikke på bygningerne.

Foruden det husdyrbrug som denne ansøgning omhandler, ejes også Gabøl Byvej 11 med soproduktion, og der lejes Møllevej 18 med karantænestald.

Haderslev Kommunes vurdering

Miljøgodkendelsen omfatter:

- Eksisterende Stald 1, alle svin, produktionsarealet udvides fra 726 m² til 974 m²
- Eksisterende Stald 2, alle svin, produktionsarealet udvides fra 1452 m² til 1623 m²
- Eksisterende Stald 3, alle svin, produktionsarealet udvides fra 1519 m² til 1707 m²
- Ny klimacontainer på 33 m² produktionsareal
- En eksisterende gyllelagune på 1834 m² (5000 m³)
- En eksisterende gyllebeholder på 600 m² (3000 m³)
- Eksisterende driftsbygninger: Fortank, to fodersiloer, lade

Situationsplan for ejendommen fremgår af Bilag 2.

Der er ansøgt om udvidelse af produktionsarealet i alle tre eksisterende stalde, og der er ansøgt om opstilling af en ny klimacontainer til smågrise.

Der stilles vilkår om, at placering af klimacontaineren og udvidelse af produktionsarealet kan udføres som ansøgt.

5.3 Husdyrbrugets lokalisering - afstandskrav

Ansøgers beskrivelse:

Den eneste nybygning er opstilling af en klimacontainer på 36 m². Containeren placeres imellem Stald 3 og gyllelagunen.

Der søges om dispensation til afstandskravet på 15 m mellem beboelse og stald, hvor produktionsareal øges.

Haderslev Kommunes vurdering

Ejendommen ligger i landzone. Husdyrbrugets anlæg er beliggende vest for Vojens. Afstandskravene måles til kanten af pågældende bygning.

Afstandskrav i henhold til § 6 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

De fastsatte afstandskrav i § 6 gælder for både etableringer, udvidelser og ændringer. Der etableres 33 m² i klimacontaineren, og der udvides med 607 m² yderligere produktionsarealer i de eksisterende bygninger.

Afstandskrav til	Afstandskrav	Afstand til klima-container	Afstand til nærmeste stald
Byzone, sommerhusområde m.v. og fremtidig byzone, Gabøl	50 m	2,6 km	2,5 km
Lokalplan i landzone for boliger	50 m	> 2,6 km	> 2,5 km
Nabobeboelse	50 m	300 m mod syd	235 m mod nord

Afstandskravene overholdes.

Afstandskrav i henhold til § 8 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

De fastsatte afstandskrav i husdyrgodkendelseslovens § 8 til nedenstående områder og installationer gælder ligeledes for etableringer, udvidelser og ændringer, der medfører forøget forurening.

Afstandskrav til	Afstandskrav	Afstand til klimacontainer	Afstand til nærmeste stald
Ikke almene vandforsyningsanlæg	25 m	130 m mod nord	Ikke almene vandforsyningsanlæg
Almene vandforsyningsanlæg	50 m	> 50 m	> 50 m
Vandløb (herunder dræn) sø	15 m	190 m SV Valsbæk 90 m SØ bæk 395 m V	160 m SV Valsbæk 95 m SØ bæk 350 m V
Offentlig vej og privat fællesvej	15 m	47 m	16 m
Naboskel	30 m	55 m V	35 m V
Beboelse samme ejendom	15 m	110 m	13 m

Levnedsmiddelvirksomhed	25 m	> 25 m	Der forefindes ingen levnedsvirksomhed indenfor 25 m.
-------------------------	------	--------	---

Afstandskravene i § 8 er overholdt, bortset fra afstanden mellem Stald 1 og stuehuset. Haderslev Kommune har i denne miljøgodkendelse meddelt dispensation fra afstandskravet, se afsnit 3.1.

Det vurderes desuden, at udvidelsen ikke ligger indenfor fredninger, strand-, klit-, sø-, å-, kirke- og fortidsmindebeskyttelseslinje eller indenfor skovbyggelinjen eller indenfor beskyttede sten- og jorddiger.

5.4 *Husdyrbrugets landskabelige placering og planmæssige forhold*

Ansøgers beskrivelse:

Ejendommen ligger i fladt åbent landskab med mange levende hegn. Den eneste bygningsmæssige ændring er, at der opstilles en klimacontainer. Den placeres i tilknytning til de eksisterende bygninger imellem stald 3 og gyllelagunen. På grund af beplantning langs med Diagonalvej, ses klimacontaineren meget lidt fra vejen.

Haderslev Kommunes vurdering

Der opstilles en klimacontainer på 36 m² umiddelbart syd for Stald 3 og inde bag ved gyllelagunen og gyllebeholderen.

Det vurderes, at klimacontaineren er erhvervsmæssigt nødvendig for ejendommens drift som landbrug, idet det er den enkleste løsning til at skaffe mere plads til smågrisene.

Ejendommen ligger i det åbne land, og indenfor Særligt værdifulde landbrugsområder, som de er udpeget i KommunePlan 2017.

Retningslinje 3.1.1. siger:

”I områder, der er udpeget som særligt værdifulde landbrugsområder, skal landbrugets udviklingsplaner og investeringsinteresser vægtes højt.”

Ejendommen grænser lige op til to andre udpegninger: Bevaringsværdige landskaber (KP17) og Geologisk beskyttelsesområde (KP17).

Retningslinje 3.5.1 siger:

- ”De bevaringsværdige landskaber skal som hovedregel friholdes for byggeri og anlæg. Hvor byggeri tillades, må det ikke forringe de visuelle, kulturhistoriske, geologiske eller oplevelsesmæssige værdier. Hvor byggeri eller anlæg tillades, skal byggeriet besidde en høj arkitektonisk kvalitet, og samspillet med landskabet prioriteres højt.
- For bevaringsværdige landskaber skal der ved etablering af større byggeri og større anlæg uden for de udpegede områder tages hensyn til, at dette ikke forringer de visuelle og oplevelsesmæssige værdier i de udpegede områder.”

Da der ikke er tale om større byggeri udenfor det udpegede område (se figur 2), og da den nye klimacontainer er afskærmet mod området med en eksisterende træække langs Diagonalvej, vurderes det, at containeren ikke forringer de visuelle værdier i området. Denne beplantning skal forblive, så den fortsætter med at dække for indsynet til husdyrbruget.

Der stilles derfor vilkår om, at beplantningen langs Diagonalvej skal forblive og vedligeholdes.

Figur 2. Grøn skravering er Bevaringsværdigt landskab.

Retningslinje 3.5.3 siger:

”I de særligt værdifulde geologiske beskyttelsesområder må landskabstrækkene og deres indbyrdes overgange og sammenhæng ikke sløres eller ødelægges af gravning, terrænoptyldning, bebyggelse, tekniske anlæg, skovbeplantning eller kystsikring. Ved meddelelse af råstoftilladelse og godkendelse af indvindings- og efterbehandlingsplan skal det vurderes, om der er behov og mulighed for at bevare et eller flere geologiske profiler i råstofgraven.”

Det vurderes, at de geologiske landskabstræk ikke sløres af den nye container.

5.5 **Produktionsareal**

Ansøgers beskrivelse:

Produktionsarealet er større i ansøgt drift end i nudrift, men dette skyldes blot at der søges om tilladelse til at udnytte et større areal i staldene, for at opnå fleksibilitet i forhold til ændret inventar, eller at der må gå dyr på gangene og i udleveringsrummene såfremt alle andre regler herfor er overholdt.

Haderslev Kommunes vurdering

Miljøpåvirkningen med ammoniak og lugt afhænger af produktionsarealets og gødningsopbevaringsarealets størrelse, af dyresammensætningen og de anvendte staldsystemer samt af den anvendte teknologi. Kommunen stiller derfor vilkår til disse forhold for at sikre, at miljøpåvirkningerne fra ejendommen fastholdes på det niveau, der fremgår af ansøgningen.

Der er ansøgt om flexgruppen ”alle svin”, dvs. ansøger må veksle mellem søer, smågrise og slagtesvin på de pågældende gulvtyper, se Bilag 5. Ansøgningsskemaet har beregnet ammoniak og lugt efter ”worst case”.

Da der kan flyttes rundt på produktionsarealet i stalden, så længe det samlede produktionsareal på 4337 m² ikke overstiger 85 % af stalden på i alt 5095 m², stilles der vilkår om, at der ved tilsyn skal foreligge en tegning over stalden, hvorpå det aktuelle produktionsareal er indtegnet.

Der gøres opmærksom på, at arealer, hvor der eventuelt går dyr midlertidigt, og som ikke er medregnet som produktionsarealer, skal rengøres iht. godkendelsesbekendtgørelsens § 39.

Det ansøgte produktionsareal fordelt på staldbygningerne kan ses i Bilag 3.

Udgangspunktet for vurderingen (nudrift og 8-årsdrift) er det hidtil anvendte produktionsareal til den hidtil tilladte produktion i de eksisterende stalde. Desuden skal bindende krav i tidligere godkendelser også indtastes i nudrift, 8-årsdrift og ansøgt drift.

Den lovlige nudrift er de vilkår, der er gældende siden tillægget fra 2015. 8-årsdriften er den lovlige i 2010. På det tidspunkt var der en godkendelse fra 2009, som gav lov til Stald 3 med krav om gyllekøling i stalden. Ansøgningen viser dette. Der er ikke konstateret konunitetsbrud, som kunne nedsætte tilladelsen til dyreholdet

5.6 **Husdyrgødning**

Ansøgers beskrivelse

Flydende husdyrgødning opbevares i gyllekanaler, fortanke, gyllebeholder 600 m² (3000 m³) og gyllelagune 1834 m² (5000 m³).

Haderslev Kommunes vurdering

Ifølge § 11 i husdyrgødningsbekendtgørelsen vil en opbevaringskapacitet svarende til mindst 9 måneders produktion normalt være tilstrækkelig til, at udbringningen og gødningsanvendelsen kan ske i overensstemmelse med de generelle miljøregler. Dog skal der være minimum 6 måneders kapacitet.

Gødningsproduktionen er relateret til antal dyr og ikke til m² produktionsareal. Denne miljøgodkendelse stiller ikke krav om dyrenes maksimale antal, og ejendommens opbevaringskapacitet beregnet i måneder kan derfor variere år for år.

Ansøger har udarbejdet en beregning af opbevaringskapaciteten på tidspunktet for godkendelsens ikrafttræden: Der produceres 9672 m³ gylle om året, og der er en opbevaringsvolumen på 8000 m³. Det vil sige, at der er kapacitet til opbevaring i 9,9 måneder.

Haderslev kommune vurderer derfor, at der er tilstrækkelig kapacitet til opbevaring af husdyrgødningen på ejendommen.

Det forudsættes, at de til enhver tid gældende krav om opbevaringskapacitet overholdes, jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen § 11. Kapaciteten kan fremover beregnes i forbindelse med tilsyn og udfra gødningsregnskabs opgørelser.

Gyllebeholderen er opført efter 1.1.2007 og ligger mindre end 300 m fra en nabobeboelse (265 m mod syd). Den skal derfor være overdækket med telt ifølge husdyrgødningsbekendtgørelsen. For helhedens skyld, og fordi det var et vilkår i den tidligere miljøgodkendelse, er kravet om overdækning videreført som vilkår.

Der er desuden indsat nogle vilkår om reparation af skader på både teltet og lagunen, bl.a. for at mindske risikoen for lugtgener.

5.7 **Foderopbevaring**

Ansøgers beskrivelse

Foder opbevares i to fodersiloer umiddelbart nord for Stald 1.

Haderslev Kommunes vurdering

Der stilles ikke vilkår i forbindelse med fodring.

Haderslev Kommune gør opmærksom på, at husdyrbruget skal anvende fasefodring eller minimum enkeltdosis fytase til slagtesvinene, samt dokumentation herfor, i henhold til godkendelsesbekendtgørelsens § 37.

5.8 **BAT – Anvendelse af BAT – Bedste tilgængelige teknologi**

Ansøgers beskrivelse

Se Bilag 7. Ansøgers BAT-redegørelse.

BAT-krav – Emissionsgrænseværdi for ammoniak

Samlet BAT beregning ? i			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	8029	973	9002
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	8350	487	8837
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	"	"	165
Vejledende BAT Overholdt?	"	"	Ja

Samlet ammoniaktab for hele anlægget (alle produktioner) opnåelig ved anvendelse af BAT ? i				
Vejl. sum (kg NH ₃ -N /år)	Ansøgers forslag (kg NH ₃ -N /år)	Ansøgers Begrundelse	Kommunens krav (kg NH ₃ -N /år)	Kommunens Begrundelse
8029				

BAT er overholdt ved brug af de anvendte staldsystemer samt overdækning af gyllelagune og gyllebeholder.

Haderslev Kommunes vurdering

Ammoniakemissionen fra husdyrbruget er større end 750 kg NH₃-N/år, idet ammoniakemissionen er på 8837 NH₃-N/år.

I forbindelse med miljøgodkendelser af husdyrbrug med en ammoniakemission på > 750 kg N/år, skal ammoniakemissionen reduceres til et niveau svarende til BAT, dvs. "bedste tilgængelige teknik". Med begrebet "bedste tilgængelige teknik" menes den teknik, der mest effektivt giver et højt beskyttelsesniveau for miljøet i forhold til ammoniakemission.

Der er derfor krav om, at husdyrbruget skal overholde et maksimalt BAT-niveau for ammoniakemission, samt medsende redegørelse for en række andre parametre med baggrund i BAT.

Husdyrbrugets ammoniakemission skal svare til niveauet for den bedste tilgængelige teknik for den pågældende dyretype og staldsystem. Kravet betyder således, at husdyrbruget samlet set skal overholde de maksimale emissionsgrænseværdier, jf. bekendtgørelsens bilag 3, pkt. A, nr. 2, ved anvendelse af teknologier, der er udtryk for BAT, dvs. at miljøeffekten er opnåelig til en rimelig økonomisk udgift.

Som det ses i tabellen ovenfor, bliver det vejledende BAT-krav overholdt, og BAT-forudsætningerne på staldene er indsat korrekt. Virkemidlerne er staldsystemer med delvist spaltegulv samt overdækning af gyllelagune og gyllebeholder.

Virkemidlerne fastholdes i vilkår.

5.9 **Ammoniakemission - Naturvurdering og Bilag IV-arter**

Haderslev Kommunes vurdering

Ammoniakemissionen fra husdyrbruget er på 8837 kg NH₃-N årligt.

Haderslev Kommune har udvalgt følgende naturpunkter som de mest betydende:

Naturområde	Afstand til anlæg	Merdeposition nudrift (kg N/ha/år)	Merdeposition 8 års-drift (kg N/ha/år)	Totaldeposition (kg N/ha/år)
<i>Kategori 1</i>				
Surt overdrev (Pamhule Skov og Stevning Dam)	>10.000 m	0,0	0,0	0,0
<i>Kategori 2</i>				
Overdrev Ø	6.200 m	0,0	0,0	0,0
<i>Kategori 3</i>				
Mose Ø	490 m	0,6	0,5	1,9
Potentiel ammoniakfølsom skov	375 m	1,2	1,0	3,8

Naturvurdering - Resumé

Plantesamfund i terrestriske naturområder kan være følsomme overfor luftbåren ammoniak. Ammoniak kan medføre eutrofiering, som kan forringe områdernes naturmæssige værdi. I forbindelse med en husdyrproduktion vil der normalt ske en fordampning af ammoniak fra stald og lager. En stor del af den fordampede ammoniak falder i kort afstand fra kilden og kan derfor forringe kvaliteten af nærliggende naturområder.

I miljøgodkendelsesordningen er der som udgangspunkt taget det nødvendige hensyn til naturområder, i kraft af krav til den maksimalt tilladte totaldeposition eller merdeposition af ammoniak til forskellige ammoniakfølsomme naturtyper. Ammoniakdepositionen fra husdyrbruget skal overholde beskyttelsesniveauet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Konklusionen på kommunens naturvurdering er:

- Tilstanden i naturområderne i kategori 1, 2 eller 3 samt i øvrig § 3 natur vurderes ikke at ville ændre sig som følge af det ansøgte projekt på Diagonalvej 8.
- Samlet set vurderes ammoniakdeposition fra anlægget i det ansøgte projekt ikke at udgøre en væsentlig påvirkning af de nærmeste Natura 2000-områders udpegningsgrundlag. Ligeledes vurderes det, at ammoniakdeposition eller øvrige ansøgte ændringer ikke vil skade arter opført på habitatdirektivets bilag IV.
- Der stilles på den baggrund ingen skærpende vilkår.

5.10 **Lugt**

Ansøgers beskrivelse

Lugtgeneafstandene beregnes i ansøgningsskemaet til tre områdetyper:

Områdetype	Mindste geneafstand	Faktisk vægtet afstand
Enkelt-bolig uden landbrugspligt Diagonalvej 10	449 meter	610 meter
Samlet bebyggelse Hjartbro mod syd	771 meter	2342 meter
Byzone. Gabøl: Fremtidig byzone i kommuneplan	1044 meter	2627 meter

Figur 3. Lugtgeneafstande skema 206252 version 4.

Haderslev Kommunes vurdering

Lugten fra staldene er på baggrund af ansøgningen beregnet til i alt 129.623 OU/s. Lugt-konsekvenszonen er i ansøgningen beregnet til 1186 meter.

I ansøgningssystemet er beregnet en teoretisk geneafstand for de 3 genekriterier (beboelsestyper): byzone, enkelt beboelse, og samlet bebyggelse i landzone.

Naboejendomme med landbrugspligt eller ejendomme ejet af ansøger er ikke omfattet af genekriterierne for lugt.

Geneafstanden er den minimumsafstand, der skal være fra et anlæg til de 3 beboelsestyper, for at genekriteriet ikke overskrides.

I figur 3 ses it-ansøgningssystemets beregnede geneafstande, samt den faktiske vægtede gennemsnitsafstand for produktionen til de 3 geneområder.

Genekriterier for lugt til alle områder er overholdt.

Ejendommens placering i forhold til nærmeste enkeltliggende nabo uden landbrugspligt, til samlet bebyggelse og til byzone, fremgår af nedenstående udklip fra ansøgningen:

Figur 4. Nabotyperne

For alle husdyrbrug gælder, at lugtemissionen kan begrænses ved at opretholde en god staldhygiejne, og at produktionsforhold og arbejdsgange skal tilrettelægges således, at dannelse af lugtende stoffer minimeres. På baggrund heraf stiller Haderslev Kommune vilkår vedrørende rengøring af staldanlæg og omgivelser med henblik på at sikre, at lugtgener begrænses mest muligt.

Der stilles desuden vilkår om, at der ikke må være væsentlige lugtgener, dvs. gener, som kommunen vurderer, er væsentligt større end det, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen.

5.11 **Jord, grundvand, overfladevand**

Ansøgers beskrivelse

Anslåede mængder af restvand:

Spildevandstyper	m³ /år før udvidelse	m³ /år efter udvidelse	Afledes til
Rengøringsvand (maskiner)	0	0	Gyllebeholder
Regnvand tilledt gyllebeholder fra befæstede arealer	0	0	Gyllebeholder

Der er ikke ensilageplads, møddingsplads eller vaskeplads, som kan aflede regnvand.

Markdrift sker fra Gabøl Byvej 11. Der sker ikke vask af maskiner på Diagonalvej 8.

Tagvand ledes til nedsivning i grøfter. Tagvand fra klimacontainer (fladt tag) ledes til jord.

Der opbevares ikke dieselolie eller pesticider på ejendommen. Der er to olietanke på ejendommen. Olien anvendes bl.a. til tørring af stald.

Naturressourcer:

Energi- og vandforbrug:

Type	Før ændring	Efter ændring (anslået)
El*	250.000 kwh	250.000 kwh
Fyringsolie – stald	3000 L	3000 L
Dieselolie – traktor	0 (ingen markdrift)	0 (ingen markdrift)
Vand	10.000 m ³	10.200 m ³

*energiforbrug afhænger bl.a. af behov for køling samt markvanding

Haderslev Kommunes vurdering

Der opføres ikke nye bygninger, der har en størrelse, som medfører, at der skal meddeles ny spildevandstilladelse af overfladevandsafledning.

Eventuel vask af sprøjteudstyr til pesticider skal følge reglerne for påfyldning og vask i bekendtgørelse nr. 1401/2018. Der er stillet vilkår om vask af andre maskiner, hvis vaskevandet indeholder gødning, foderrester e.l. På ejendommen er der dog ikke etableret en vaskeplads, idet markdrift og vask af maskiner foregår på anden ejendom.

Påfyldning af gyllevogn skal ske på befæstet areal eller med sugekran af hensyn til jord og grundvand (§ 33 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen), og der er stillet vilkår herom.

Der er stillet vilkår om afløb fra udleveringsramper for at sikre jord, grundvand og overfladevand.

Opstilling og afmelding af olietanke samt reglerne om tankattest reguleres i henhold til olietanksbekendtgørelsen (nr. 1611/2015).

Haderslev Kommune vurderer, at der skal stilles vilkår til opbevaring af olie/diesel for at undgå forurening af jord og grundvand ved uheld. Der stilles vilkår om absorptionsmateriale ved spild og om, at beholderne skal sikres mod påkørsel. Med disse forholdsregler mindskes risikoen for en punktforurening som følge af uheld under håndtering af olie.

5.12 Støjkloder og rystelser

Ansøgers beskrivelse

Støj fra ejendommen kan forekomme i forbindelse med indblæsning af færdigfoder i siloerne, blanding af foderet i foderblanderen, ventilationsanlæg, støj fra dyrene i forbindelse med fodring, udkørsel af gyllen samt dyretransport til og fra ejendommen. Alle stalde er isolerede, at alle ventilationsanlæg er monteret med støjsvage frekvensstyrede motorer, og blandeanlæg og transportsnegl står indendørs.

Virksomhedens bidrag til trafikstøj i området vurderes at være begrænset i forhold til den samlede trafikbelastning og ændres ikke væsentlig som følge af ansøgningen.

Haderslev Kommunes vurdering

På baggrund af ejendommens lokalisering vurderes det, at støjen fra anlægget med tilknyttede aktiviteter generelt ikke vil give anledning til væsentlige støjgener for de omkringliggende nabobeboelser. Kommunen vurderer, at støjen ikke vil overstige miljøstyrelsens vejledende maksimums grænser på 55 dB dag / 45 dB aften / 40 dB nat ved nabobeboelse.

De vejledende støjgrænser stilles som vilkår. Det bemærkes, at brugen af landbrugsredskaber i marken er undtaget fra støjgrænserne.

Der er i ansøgningen ikke oplyst, at der er udendørs kompressorer eller andre forhold på ejendommen, der kan give anledning til rystelser ved naboer. Haderslev Kommune vurderer derfor, at rystelser ikke vil give anledning til væsentlige gener, og der stilles ikke vilkår til rystelser.

5.13 Støv

Ansøgers beskrivelse

Driften, herunder håndtering af foder og halm, forventes ikke at medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal. Det ansøgte projekt forventes ikke at medføre ændringer i mængden af støv.

Haderslev Kommunes vurdering

En væsentlig kilde til eventuelle støvgener kan være håndtering af halm, indblæsning af foder, samt kørsel på grusbelagt plads og veje. Der stilles vilkår om indretning af fodersiloerne og om, at der ikke må opstå væsentlige støvgener for de omkringboende.

Der henvises til god landmandspraksis. Det vil sige, at al transport til og fra bedriften foregår ved hensynsfuld kørsel og planlægges således, at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

5.14 Fluer og skadedyr

Ansøgers beskrivelse

Der vil på ejendommen blive foretaget fluebekæmpelse i overensstemmelse med de gældende retningslinjer.

Ved fluegener anvendes rovfluer.

God gødningshåndtering og en generel god staldhygiejne med fjernelse af gødnings- og foderrester sikrer, at der kun er minimalt med fluer.

Haderslev Kommunes vurdering

Det skal søges at minimere gener fra fluer og skadedyr, hvilket fastholdes gennem vilkår om ryddelighed, om foderopbevaring og om at overholde retningslinjer for bekæmpelse fra Skadedyrlaboratoriet, Århus Universitet, Institut for Agroøkologi; <http://www.dpil.dk>

Konstateres der rotter på ejendommen, skal det straks meddeles til kommunen, så bekæmpelse kan iværksættes.

5.15 **Transport, til- og frakørsler**

Ansøgers beskrivelse

Antallet af transporter afhænger af dyreholdets størrelse og sammensætning. Arealbaserede godkendelser rummer fleksibilitet i dyreholdets størrelse og sammensætning, hvorfor det er svært at forudsige antallet af transporter.

Transporterne sker typisk i dagtimerne fra ca. kl. 7.00 til kl. 17.00. I forbindelse med ændring af besætningen kan der være et øget transportbehov til og fra ejendommen, men antallet øges ikke proportionalt med udvidelsen. Der vil i mange tilfælde medtages større mængder pr. kørsel.

Haderslev Kommunes vurdering

Der er to indkørsler til ejendommen fra Diagonalvej.

Der ændres ikke på ejendommens til- og frakørselsforhold.

Antallet af transporter vil formodentlig ikke stige, da udvidelsen i stalde og klimacontainer er ret lille, og lastbiler med foder og dyr ofte vil kunne fyldes mere op.

Ved vurdering af, om der forekommer gener fra husdyrbrug, er det praksis at betragte landzonen som landbrugets erhvervsområde, og beboere af boliger i landzone må derfor som udgangspunkt acceptere visse ulemper, der kan være forbundet med at være nabo til et landbrug.

Kommunen vurderer på baggrund af husdyrbrugets lokalisering, at transporter ikke vil være til væsentlig gene for beboerne i området, og der stilles ingen særlige vilkår i forhold til transport.

5.16 **Lys**

Haderslev Kommunes vurdering

Det vurderes, at lysforhold på ejendommen ikke vil få en væsentlig indvirkning på landskabet eller være til væsentlig gene for omkringboende i de mørke timer.

Der stilles vilkår om, at lys ikke må være til væsentlig gene.

5.17 **Affald**

Ansøgers beskrivelse

Affald bortskaffes i henhold til kommunens affaldsregulativ. Det ansøgte projekt forventes ikke at medføre ændringer i mængde eller håndtering af affald.

Haderslev Kommunes vurdering

Det vurderes, at opbevaring og bortskaffelse af affald skal ske i overensstemmelse med Haderslev Kommunes REGULATIV FOR ERHVERVSAFFALD.

https://www.haderslev.dk/files/17200/Regulativ_for_erhvervsaffald_2019.pdf

Der stilles ikke vilkår til at sikre dette, da husdyrbruget som virksomhed i Haderslev Kommune er forpligtet til at overholde de gældende retningslinjer i affaldsregulativet. Regulativet for erhvervsaffald kan findes på kommunens hjemmeside.

Der gøres desuden opmærksom på, at reglerne om opbevaring af olie, kemikalier og affald herfra er beskrevet i Haderslev Kommunes Forskrift for opbevaring af farligt affald og kemikalier, se på <https://www.haderslev.dk/erhverv/erhvervsaffald/farligt-affald>

Kommunen henviser i denne forbindelse også til, at det kun er tilladt at benytte affalds-transportører, til håndtering af genanvendelige affaldsfraktioner, der er registreret i Energistyrelsens affaldsregister. Se nærmere på Energistyrelsens hjemmeside <https://affaldsregister.ens.dk/Default.aspx>

Opbevaring og håndtering af miljøfarlige stoffer vurderes ikke at være til risiko for miljøet.

Opbevaring af døde dyr er reguleret efter Fødevarestyrelsens bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr (nr. 558/2011). Der stilles dog også et vilkår om, at opbevaringen ikke må være til væsentlig lugtgener.

5.18 **Uheld**

Ansøgers beskrivelse

Ansøger har udarbejdet en beredskabsplan for denne ejendom den 20. august 2018.

Beredskabsplanen er udarbejdet som en del af ejendommens miljøgodkendelse med det formål at stoppe og begrænse evt. uheld med konsekvenser for det omgivne miljø.

Planens indhold skal være kendt af gårdens ansatte mm og den skal udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand og lignende.

Beredskabsplanen revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året og skal være let tilgængelig og synlig.

Beredskabsplanen findes i 2 eksemplarer i forrum i stalden.

Kortmateriale:

Bagerst er der 2 oversigtskort over ejendommen med angivelse af:

Bilag 1 Slukningsmateriel og olietanke

Bilag 2 Afbrydere for el og vand

Haderslev Kommunes vurdering

Kommunen vurderer, at den nødvendige reaktion ved uheld skal være lettilgængelig og genopfriskes jævnligt. Der stilles derfor vilkår om en beredskabsplan på ejendommen.

Der er i det ansøgte redegjort for forebyggelse af uheld m.v. ved at der er indsendt en beredskabsplan. Der er stillet vilkår omkring tilgængelighed og revision af husdyrbrugets beredskabsplan, idet det vurderes at regelmæssig revision og planens synlighed er medvirkende til at skabe bevidsthed om og derved forebyggelse af uheld. Det er ejerens pligt, at medarbejderne har kendskab til indholdet af beredskabsplanen.

Ansøger har indsendt ejendommens beredskabsplan i forbindelse med ansøgningen om miljøgodkendelse.

5.19 **Ophør**

Ansøgers beskrivelse

Hvad angår ophør af driften af husdyrbruget vil der blive sikret, at de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare foretages, og at stedet bringes tilbage i tilfredsstillende tilstand. Her tænkes der på bortskaffelse af oplagret husdyrgødning, affald, maskiner og andet materiel.

Haderslev Kommunes vurdering

Haderslev Kommune vurderer, at oprydning i forbindelse med ophør af produktionen minimerer risikoen for forurening og gener i form af for eksempel lugt, fluer og skadedyr og er med til at sikre, at ejendommen ikke vil blive et attraktivt levested for eksempelvis rotter.

Alt skal bortskaffes i henhold til kommunens REGULATIVET FOR ERHVERVSAFFALD, https://www.haderslev.dk/files/17200/Regulativ_for_erhvervsaffald_2019.pdf

Der stilles vilkår herom.

Husdyrbrug omfattet af IE-direktivet, såsom Diagonalvej 8, skal senest 4 uger efter driftsophør anmelde dette til kommunen med et oplæg til vurdering efter § 38 k, stk. 1, i Jordforureningsloven.

For at kommunen kan være orienteret om driftsophøret, stilles der vilkår om at oplyse om driftsophør.

5.20 **Alternativer**

Ansøgers beskrivelse

Da projektet kun omhandler opsætning af klimacontainer er der ikke overvejet andre væsentlige alternativer.

Haderslev Kommunes vurdering

Placeringen af klimacontaineren vurderes at være optimal både for produktionen og for de landskabelige forhold.

5.21 **Miljøkonsekvensrapport**

Ansøgers beskrivelse

Miljøkonsekvensrapporten fremgår af bilag 4.

Haderslev Kommunes vurdering

Haderslev Kommune vurderer, at oplysningerne i miljøkonsekvensrapporten er fuldstændige og af tilstrækkelig høj kvalitet.

5.22 **Egenkontrol**

Haderslev Kommunes vurdering

I miljøgodkendelsen er opsat vilkår for egenkontrol. Dokumentation skal vise hvordan og hvorvidt vilkårene i miljøgodkendelsen efterleves, og skal bruges i forbindelse med tilsyn.

Vilkårene drejer sig om at dokumentere, at produktionen holdes indenfor de godkendte rammer, samt at skader på teltoverdækning og på lagune registreres og reparerer.

Desuden er der vilkår om dokumentation for overholdelse af visse krav i godkendelsesbekendtgørelsen. Et af disse krav drejer sig om et miljøledelsessystem. Ansøger har vedlagt ansøgningen et Mini-miljøledelsessystem for bedriften Diagonalvej 8.

Vilkårene i denne miljøgodkendelse vil løbende blive gennemgået af tilsynsmyndigheden (kommunen) sammen med driftsherren ved miljøtilsyn.

5.23 **Samlet vurdering**

Haderslev Kommune vurderer, at der kan meddeles miljøgodkendelse til det ansøgte, da:

- Der er truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik,
- Husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, der er uforenelig med hensynet til omgivelserne, samt
- Driften af det ansøgte husdyrbrug ikke medfører væsentlige virkninger på miljøet.

6 Bilag

Bilag 1: Lovgrundlag

Gældende lovgivning og generelle regler for driften af landbrugsejendommen og håndtering af diverse produkter anvendt på ejendommen skal være kendte og skal følges af husdyrbruget.

Godkendelsens vilkår er meddelt med baggrund i kommunens vurderinger, som følger af Miljøstyrelsens love, bekendtgørelser med tilhørende vejledninger og orienteringer:

- Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning mv. [LBK nr. 1020 af 06/07/2018](#) (Husdyrbrugsloven).
- Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug [BEK nr. 1021 af 06/07/2018](#) (Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen).
- Vejledning nr. 5/1984 Ekstern støj fra virksomheder
- Vejledning nr. 6/1984 Måling af ekstern støj fra virksomheder

Udover vilkårene i denne miljøgodkendelse er husdyrbruget underlagt de til enhver tid gældende bestemmelser i gældende love og bekendtgørelser. Nedenstående liste giver et overblik over gældende lovgivning på afgørelsestidspunktet, samt relevante regulativer og planer, som husdyrbruget endvidere er underlagt. Populærtitler der anvendes i miljøgodkendelsen er angivet i parentes.

- Bekendtgørelse af lov om miljøbeskyttelse - [LBK nr. 241 af 13/03/2019](#) (Miljøbeskyttelsesloven)
- Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse - [LBK nr. 240 af 13/03/2019](#) (Naturbeskyttelsesloven)
- Bekendtgørelse af lov om vandløb - [LBK nr. 127 af 26/01/2017](#) (Vandløbsloven)
- Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. - [BEK nr. 1076 af 28/08/2018](#) (Husdyrgødningsbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse om affald - [BEK nr. 224 af 08/03/2019](#) (Affaldsbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse om kontrol af beholdere for flydende husdyrgødning, ensilagesaft eller spildevand - [BEK nr. 1322 af 14/12/2012](#)
- Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines - [BEK nr. 1611 af 10/12/2015](#) (Olietanksbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter - [BEK nr. 1595 af 06/12/2018](#)
- Bekendtgørelse af museumsloven - [LBK nr. 358 af 08/04/2014](#) (Museumsloven)
- Regulativ for erhvervsaffald, Haderslev Kommune af 04/09/2015. Regulativ og yderligere oplysninger kan findes på www.haderslev.dk -> Erhverv -> Erhvervsaffald ([Regulativ for erhvervsaffald](#))
- Kommuneplan 2017, Haderslev Kommune. Kommuneplanen kan findes på <http://kommuneplan2017.haderslev.dk/>

Ved fremtidige ændringer af love og regler: *Se senere ændringer til forskriften* på Retsinformation www.retsinformation.dk

Bilag 2: Situationsplan

Bilag 3: Produktionsarealer

⚠

Fordeling af produktionsarealer Diagonalvej 8			
Bygning	Antal, alder, staldsystem		
	8-års drift	Nudrift	Ansøgt drift
1 FRATS	56 stier á 2,4x5,4 = 726 m2 delvist spaltegulv 25-49 % fast gulv fordelt på 160 m2 smågrise og 566 m2 slagtesvin Stiareal inkl krybber	56 stier á 2,4x5,4 = 726 m2 delvist spaltegulv 25-49 % fast gulv fordelt på 160 m2 smågrise og 566 m2 slagtesvin Stiareal inkl krybber	24x34 = 816 m2 delvist spaltegulv 25-49 % fast gulv 9,5x10,2 = 97 m2 udleveringsrum med fulddrænet gulv* 7,2x8,5 = 61 m2 udleveringsrum med fulddrænet gulv* Inkl. krybber og to langsgående gange
2 FRATS	112 stier á 2,4x5,4 = 1452 m2 delvist spaltegulv 25-49 % fast gulv fordelt på 319 m2 smågrise og 1133 m2 slagtesvin Stiareal inkl krybber	112 stier á 2,4x5,4 = 1452 m2 delvist spaltegulv 25-49 % fast gulv fordelt på 319 m2 smågrise og 1133 m2 slagtesvin Stiareal inkl krybber	24x69 cm = 1665 - 33 = 1623 m2 delvist spaltegulv 25-49 % fast gulv Hele bygningens areal, dog uden centergang på 33 m2.
3 FRATS	112 stier á 2,4x5,4 = 1452 m2 delvist spaltegulv 25-49 % fast gulv fordelt på 319 m2 smågrise og 1133 m2 slagtesvin 16 stier á 2x2,1 = 67 m2 mellemgang med delvist spaltegulv 25-49 % fast gulv fordelt på 15 m2 smågrise og 52 m2 slagtesvin Stiareal inkl krybber	112 stier á 2,4x5,4 = 1452 m2 delvist spaltegulv 25-49 % fast gulv fordelt på 319 m2 smågrise og 1133 m2 slagtesvin 16 stier á 2x2,1 = 67 m2 mellemgang med delvist spaltegulv 25-49 % fast gulv fordelt på 15 m2 smågrise og 52 m2 slagtesvin Stiareal inkl krybber	24x69 cm = 1656 - 33 = 1623 m2 delvist spaltegulv 25-49 % fast gulv 10x8,4 = 84 m2 mellemgang med delvist spaltegulv 50-75% fast gulv Hele bygningens areal dog uden centergang på 33 m2.
4 Klimacontainer	0	0	2,5x13 = 33 m2 fulddrænet gulv

*Udleveringsrummene er ikke nye, men de ønskes godkendt som produktionsareal, således at de kan avendes til opstaldning uden timebegrænsning.

Bilag 4: Miljøkonsekvensrapport

Oplysningskrav i henhold til BEK 1021 af 6/7 2018 bilag 1 pkt D

Jørgen Gram
Diagonalvej 8
6500 Vojens

Udarbejdet af miljørådgiver Birgitte Madsen

Miljøkonsekvensrapport

Rapporten skal påvise, beskrive og vurdere det ansøgtes væsentlige direkte og indirekte virkninger i forhold til:

- 1) Befolkningen og menneskers sundhed,
- 2) Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,
- 3) Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,
- 4) Materielle goder, kulturarv og landskabet,
- 5) Samspillet mellem eller alle faktorer efter nr. 1-4 og
- 6) Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af faktorerne efter nr. 1-5.

De ovenstående punkter 1-6 inddrages hvor det er relevant i arbejdsgangene beskrevet under overskrifterne i miljøkonsekvensrapporten.

1 Beskrivelse af det ansøgte

1.a Det ansøgtes placering og udformning

Ejendommen ligger mellem Gabøl og Bevtøft. Ejendommen ligger i fladt åbent landskab med mange levende hegn. På ejendommen er der produktion af smågrise og slagtesvin (FRATS) i tre eksisterende stalde. Der søges om tilladelse til at opstille en klimacontainer (13x2,5 m) syd for staldene. På grund af beplantning langs med Diagonalvej, ses klimacontaineren meget lidt fra vejen.

1.b Det ansøgtes forventede væsentlige og kumulative indvirkning på miljøet

Ifølge beregninger i IT-ansøgningen påvirker projektet ikke nogen naturområder i kategori 1 eller 2. Der ligger en mose (kategori 3) ca 500 m fra ejendommen. Mosen modtager mindre end 1 kg ammoniak ekstra som følge af projektet, og dermed vurderes det, og projektet ikke vil medføre tilstandsændringer i mosen.

Projektet forventes ikke at medføre nogen ændringer i støv, støj og fluer.

Projektet forventes ikke at have nogen væsentlig indvirkning på miljøet.

1.c Det ansøgtes særkender eller de foranstaltninger, der påtænkes truffet for at undgå, forebygge eller begrænse og om muligt neutralisere forventede væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet

Landskabsmæssigt forventes projektet ikke have negative konsekvenser. På grund af beplantning langs med Diagonalvej, ses klimacontaineren meget lidt fra vejen. Derfor er der ikke planlagt andre tiltag i forhold til landskab.

Projektet forventes ikke at medføre nogen ændringer i støv, støj og fluer. Der vil på ejendommen blive foretaget fluebekæmpelse i overensstemmelse med de gældende retningslinjer.

Generelle regler for udbring af gylle, bekæmpelse af fluer, håndtering af affald mv overholdes. BAT i forhold til ammoniakfordampning overholdes ved brug af de valgte staldsystemer og fast overdækning af gyllelagune.

1.d Den eller de rimelige alternative løsninger, som ansøger har undersøgt, og som er relevante for det ansøgte og dets særlige karakteristika, og hovedårsagerne til den eller de valgte løsninger under hensyn til det ansøgtes indvirkninger på miljøet

Der søges om tilladelse til at opstille en klimacontainer (13x2,5 m) syd for staldene. Dette er vurderet at være den billigste og bedste løsning til at skaffe mere plads til de mindste smågrise.

Ingen naturområder forventes at blive påvirket af ammoniakemissionen.

Herudover handler projektet om at udnytte de eksisterende rammer bedst muligt, og dermed fremtidssikre bedriften.

Der er ikke overvejet rimelige alternative løsninger.

2 Ikke teknisk resume

På ejendommen er der produktion af smågrise og slagtesvin (FRATS) i tre eksisterende stalde. Der søges om tilladelse til at opstille en klimacontainer (13x2,5 m) syd for staldene.

Projektet forventes ikke at medføre nogen ændringer i støv, støj og fluer.

Projektet forventes ikke at have nogen væsentlig indvirkning på miljøet.

Landskabsmæssigt forventes projektet ikke have negative konsekvenser.

Generelle regler for udbring af gylle, bekæmpelse af fluer, håndtering af affald mv overholdes.

BAT i forhold til ammoniakfordampning overholdes ved brug af de valgte staldsystemer og fast overdækning af gyllelagune. BAT redegørelse er vedlagt som bilag.

Hvad angår ophør af driften af husdyrbruget vil der blive sikret, at de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare foretages, og at stedet bringes tilbage i tilfredsstillende tilstand. Her tænkes der på bortskaffelse af oplagret husdyrgødning, affald, maskiner og andet materiel.

3 Oplysninger om rapportens forfatter

Miljørådgiver Birgitte Madsen.

Bilag 5: Flexgrupper

Der er ansøgt om følgende flexgrupper:

Alle svin; 25-49 % fast gulv

Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv
Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv
Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv
Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv
Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv

Alle svin; Fulldrænet gulv (kummer under hele arealet)

Søer, diegivende. Kassestier, fuldspaltegulv
Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, fuldspaltegulv
Smågrise. Drænet gulv + spalter (50 %/ 50%)
Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%)

Alle svin; 50-75 % fast gulv

Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv
Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv
Søer, golde og drægtige. Løsgående, dybstrøelse + spaltegulv
Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv
Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv
Slagtesvin. Delvist spaltegulv, 50 - 75 % fast gulv
Slagtesvin. Dybstrøelse, opdelt leje

Bilag 6: Naturvurdering

Resumé

Plantesamfund i terrestriske naturområder kan være følsomme overfor luftbåren ammoniak. Ammoniak kan medføre eutrofiering, som kan forringe områdernes naturmæssige værdi. I forbindelse med en husdyrproduktion vil der normalt ske en fordampning af ammoniak fra stald og lager. En stor del af den fordampede ammoniak falder i kort afstand fra kilden og kan derfor forringe kvaliteten af nærliggende naturområder.

I miljøgodkendelsesordningen er der som udgangspunkt taget det nødvendige hensyn til naturområder, i kraft af krav til den maksimalt tilladte totaldeposition eller merdeposition af ammoniak til forskellige ammoniakfølsomme naturtyper. Ammoniakdepositionen fra husdyrbruget skal overholde beskyttelsesniveauet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Konklusionen på kommunens naturvurdering er:

- Tilstanden i naturområderne i kategori 1, 2 eller 3 samt i øvrig § 3 natur vurderes ikke at ville ændre sig som følge af det ansøgte projekt på Diagonalvej 8.
- Samlet set vurderes ammoniakdeposition fra anlægget i det ansøgte projekt ikke at udgøre en væsentlig påvirkning af de nærmeste Natura 2000-områders udpegningsgrundlag. Ligeledes vurderes det, at ammoniakdeposition eller øvrige ansøgte ændringer ikke vil skade arter opført på habitatdirektivets bilag IV.
- Der stilles på den baggrund ingen skærpende vilkår.

Ansøgers tekst mht. natur

Afstand til sårbar natur – se udpegninger og depositionsregninger i IT ansøgningssystem. Der er ca 10 km til kategori 1 natur og 6 km til kategori 2 natur. Ifølge beregningerne i IT-ansøgningen modtager ingen af områderne ammoniak fra anlægget. Nærmeste kategori 3 natur er en mose ca 500 øst for ejendommen. Den modtager 0,6 kg ammoniak ekstra som følge af projektet. Nær mosen ligger en skov, der er udpeget som potentiel ammoniakfølsom. Den modtager 1,2 kg ammoniak ekstra som følge af projektet.

Samlet emission: 8837,0 (kg NH ₃ -N/år)		Meremission (8 års-drift): 2903,1 (kg NH ₃ -N/år)			Meremission (nudrift): 2415,4 (kg NH ₃ -N/år)		
Oversigt af naturpunkter 							
Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
Skov NØ	Kategori 3	Sagsbehandler	0	S	0,3	0,3	1,0
Skov SØ	Kategori 3	Sagsbehandler	0	S	0,2	0,2	0,7
Skov S	Kategori 3	Sagsbehandler	0	S	0,1	0,1	0,5
(Skov?)	Kategori 3	Ansøger	0	S	1,2	1,0	3,8
Sø SV	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,4	0,3	1,1
Eng V	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,2	0,2	0,7
Overdrev V	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,2	0,2	0,5
Mose Ø	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,6	0,5	1,9
Overdrev Ø	Kategori 2	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0
10 km Ø	Kategori 1	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0
10 km SV	Kategori 1	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0

Haderslev Kommunes vurdering

Beskyttede naturtyper efter husdyrbrugloven

Husdyrbrugloven⁴ og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen⁵ definerer en række kvælstof-følsomme naturtyper:

- Kategori 1 natur (§ 7, stk. 1, nr. 1) omfatter en række bestemte ammoniakfølsomme naturtyper (opremset i bekendtgørelsens bilag 3 D) beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder, samt heder og overdrev i øvrigt, som er beliggende inden for et Natura 2000-område.
- Kategori 2 natur (§ 7, stk. 1, nr. 2) omfatter bestemte ammoniakfølsomme naturtyper (højmoser, lobeliesøer, samt heder større end 10 ha og overdrev større end 2,5 ha) beliggende udenfor internationale naturbeskyttelsesområder.

⁴ Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. – LBK nr. 1020 af 06/07/2018

⁵ Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug – BEK nr. 1021 af 06/07/2018

- Kategori 3 natur omfatter ammoniakfølsomme naturtyper (heder, moser, overdrev og skove) beliggende udenfor internationale naturbeskyttelsesområder, jf. § 2 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen².

Tabel 1: Ammoniakdeposition til kategoriseret natur i nærheden af anlægget

Naturområde	Afstand til anlæg	Merdeposition nudrift (kg N/ha/år)	Merdeposition 8 års-drift (kg N/ha/år)	Totaldeposition (kg N/ha/år)
<i>Kategori 1</i>				
Surt overdrev (Pamhule Skov og Stevning Dam)	>10.000 m	0,0	0,0	0,0
<i>Kategori 2</i>				
Overdrev Ø	6.200 m	0,0	0,0	0,0
<i>Kategori 3</i>				
Mose Ø	490 m	0,6	0,5	1,9
Potentiel ammoniakfølsom skov	375 m	1,2	1,0	3,8

Anlæggets beliggenhed i forhold til kategoriseret natur er vist på bilag a, b og c.

Kategori 1 natur

Den nærmeste naturtype omfattet af husdyrbruglovens kategori 1 er et overdrev ("Surt overdrev" i tabel 1 ovenfor), som ligger mere end 10 km øst for det ansøgte projekt. Overdrevet modtager ingen ammoniakdeposition fra det ansøgte projekt, og det vurderes på den baggrund, at overdrevet ikke vil blive påvirket væsentligt af projektet.

Der stilles derfor ingen skærpende vilkår.

Kategori 2 natur

Den nærmeste naturtype omfattet af husdyrbruglovens kategori 2 er et overdrev (Overdrev Ø" i tabel 1 ovenfor), som ligger ca. 6,2 km øst for det ansøgte projekt. Overdrevet modtager ingen ammoniakdeposition fra det ansøgte projekt, og det vurderes derfor, at overdrevets naturtilstand ikke vil ændre sig som følge af projektet.

Der stilles derfor ingen skærpende vilkår.

Kategori 3 natur

Den nærmeste naturtype omfattet af husdyrbruglovens kategori 3 er en mose ("Mose Ø" i tabel 1 ovenfor) som ligger ca. 490 m øst for anlægget. Mosen modtager, ifølge beregninger i husdyrgodkendelse.dk, en øget deposition på 0,6 kg N/ha i forbindelse med udvidelsen og en samlet deposition på 1,9 kg N/ha. Se tabel 1 og ansøgers tekst. Der findes desuden et overdrev ca. 940 m vest for anlægget. Overdrevet modtager, ifølge beregninger i husdyrgodkendelse.dk, en øget deposition på 0,2 kg N/ha i forbindelse med udvidelsen og en samlet deposition på 0,5 kg N/ha.

Da både mose og overdrev modtager en merdeposition på mindre end 1 kg N/ha/år, er husdyrbruglovens krav overholdt. Det vurderes på den baggrund, at naturområdernes tilstand ikke vil ændre sig som følge af det ansøgte projekt.

Der stilles derfor ingen skærpende vilkår.

Der findes 4 skove i nærheden af ejendommen, som alle er betegnet potentielt ammoniakfølsomme. Den skov, der ligger tættest på ejendommen (375 m mod øst), vurderes ud fra luftfotos at være af plantageagtig karakter. Det ses af de historiske luftfotos, at der gennem årene har været både tilplantning og afdrift af skoven. Det ses af de historiske kort (de lave målebordsblade fra 1900-1940 og det preussiske kort fra 1877-1878), at der ikke har været skovsignatur på arealet tilbage i tiden.

På den baggrund vurderes det, at skoven hverken er gammel, groet frem af sig selv eller indeholder gammelskovsarter, der er følsomme overfor ammoniaktilførsel. Der er derfor ikke vurderet på ammoniakdepositionen til skoven.

De 3 resterende skove indenfor 1.000 m af anlægget modtager mindre end 1 kg N/ha/år i merdeposition fra ejendommen (se udklip under ansøgers tekst ovenfor). Kravet til kategori 3-natur i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 29 er således overholdt, og det vurderes derfor, at skovenes naturtilstand ikke vil ændre sig som følge af det ansøgte projekt.

Der stilles derfor ingen skærpende vilkår.

Beskyttede naturtyper efter naturbeskyttelsesloven

Naturbeskyttelseslovens⁶ § 3 omfatter søer større end 100 m², udpegede vandløb, heder, moser, strandenge, strandsumpe, ferske enge og biologiske overdrev. Der må ikke foretages ændringer i tilstanden af arealer, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3. Denne forpligtelse påhviler til en hver tid ejeren af arealet. I følge husdyrbruglovens⁷ § 16a skal kommunen i sin vurdering varetage hensynet til natur, der er beskyttet mod tilstandsændringer.

Tabel 2: Ammoniakdeposition til § 3 natur i nærheden af anlægget

Naturområde	Afstand til anlæg	Merdeposition nudrift (kg N/ha/år)	Merdeposition 8 års-drift (kg N/ha/år)	Totaldeposition (kg N/ha/år)
Eng V	630 m	0,4	0,3	1,1
Sø SV	350 m	0,2	0,2	0,7

Anlæggets beliggenhed i forhold til § 3 natur er vist på bilag d.

De nærmest beliggende § 3 beskyttede naturområder, som ikke er kategoriseret natur, er en sø, som ligger ca. 350 m sydvest for anlægget og en eng, som ligger ca. 630 m vest for anlægget. Se ovenstående tabel 2. Søen og engen modtager en merdeposition af ammoniak på hhv. 0,2 kg N/ha/år og 0,4 kg N/ha/år fra anlægget. De to naturområder modtager altså en merdeposition fra anlægget på mindre end 1 kg N/ha/år. Ifølge DMU notat af 26/06 2005 er der ingen målbar ændring af § 3 natur ved en merafsætning af ammoniak på mindre end ca. 1 kg N/ha/år. Det vurderes på den baggrund, at søens og engens tilstand ikke vil ændre sig som følge af det ansøgte projekt på Diagonalvej 8.

Der stilles derfor ingen skærpende vilkår.

⁶ Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse – LBK nr. 240 af 13/03/2019

⁷ Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. – LBK nr. 1020 af 06/07/2018

Beskyttede naturtyper og arter efter habitatbekendtgørelsen

Habitatbekendtgørelsen⁸ udpeger en række internationale naturbeskyttelsesområder. De internationale naturbeskyttelsesområder kaldes ramsarområder, fuglebeskyttelsesområder og habitatområder alt efter, om de er beskyttet efter Ramsarkonventionen eller efter EU's fuglebeskyttelses- og habitatdirektiver, og de tre typer områder går under fællesbetegnelsen Natura 2000-områder. Natura 2000-områderne er udpeget for at beskytte naturtyper og i Danmark hjemmehørende arter. De udpegede arter omtales normalt som bilag IV-arter, fordi de er opført på habitatdirektivets bilag IV. Ifølge habitatbekendtgørelsen er kommunen forpligtet til at lave en række vurderinger i forhold til Natura 2000-områderne og bilag IV-arterne, før den kan udstede en miljøgodkendelse efter husdyrbrugloven:

§ 6, stk. 1: Kommunen skal foretage en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt

§ 10, stk. 1: Der kan ikke gives tilladelse, dispensation, godkendelse mv., hvis det ansøgte kan

- *beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a) eller*
- *ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra b) i alle livsstadier*

Tabel 3: Natura 2000-område i nærheden af anlægget

Natura 2000-område	Afstand til anlæg
Pamhule Skov og Stevning Dam (N92 – H81 og F59)	> 10 km

Natura 2000-områder

Anlæggets beliggenhed i forhold til Natura 2000-områder er vist på bilag e.

Det nærmest beliggende Natura 2000-område er nr. 92 Pamhule Skov og Stevning Dam, som omfatter habitatområde nr. 81 og fuglebeskyttelsesområde nr. 59. Natura 2000-området ligger mere end 10 km øst for anlægget (se tabel 3).

Da anlægget ikke bidrager til nogen ammoniakdeposition til Natura 2000-området, er det vurderet, at naturtilstanden i Pamhule Skov og Stevning Dam ikke forringes af projektet på Diagonalvej 8.

Bilag IV-arter

Anlæggets beliggenhed i forhold til registrerede bilag IV-arter er vist på bilag e.

I det følgende vurderes forekomsten af bilag IV-arter med naturligt udbredelsesområde i nærheden af anlægget.

Følgende bilag IV-padder har i henhold til faglig rapport nr. 635 naturligt udbredelsesområde i Haderslev Kommune: spidssnudet frø, løgfrø, løvfrø, strandtudse og stor vandsalamander.

⁸ Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter – BEK nr. 926 af 27/06/2016

Ifølge Danmarks indberetning til EU9 er bilag IV-padderne, som har naturligt udbredelsesområde i Haderslev Kommune, præget af tilbagegang, og bevaringsstatus er generelt vurderet som ugunstig eller usikker. Undtagelser herfra er dog bestandene af spidssnudet frø i den vestlige del af kommunen samt bestanden af stor vandsalamander i den østlige del af kommunen, som vurderes at have gunstig bevaringsstatus. Forurening af søer udgør en trussel mod alle de nævnte arter, ligesom pesticider og næringsstoffer truer flere arter.

I området omkring anlægget er der ikke registreret nogen af ovennævnte paddearter, og ingen af søerne i området omkring anlægget bliver som følge af projektet påvirket af en merdeposition af ammoniak større end 0,4 kg N/ha/år. Ifølge DMU notat af 26/06 2005 er der ingen målbar ændring af § 3 natur ved en afsætning af ammoniak på mindre end ca. 1 kg N/ha/år. Derfor vurderer Haderslev Kommune, at yngle- og rasteområder for bilag IV-padder ikke vil blive beskadiget eller ødelagt af ammoniak fra anlægget.

Udover paddearter kan der også jf. Håndbog om bilag IV-arter findes flere arter af flagermus, samt markfirben i området omkring ejendommen. Projektområdet ligger derimod ikke indenfor birkemusens, odderens, snæblens eller marsvinets udbredelsesområde. Birkemus registrerede udbredelsesområde findes midt i Haderslev Kommune, odder og snæbel findes i nogle af de vestvendte vandløbssystemer og marsvin findes i Lillebælt.

Markfirbenets levevilkår og dermed udbredelsesområde vil kunne påvirkes af projekter, som indebærer opdyrkning af tidligere udyrkede arealer. Ligeledes vil projekter som påvirker sten- og jorddiger samt levende hegn kunne påvirke arternes yngle- og rasteområder. Projekter som berører bygninger, skove, levende hegn og gamle træer kan evt. påvirke raste- og yngleområder for flagermus.

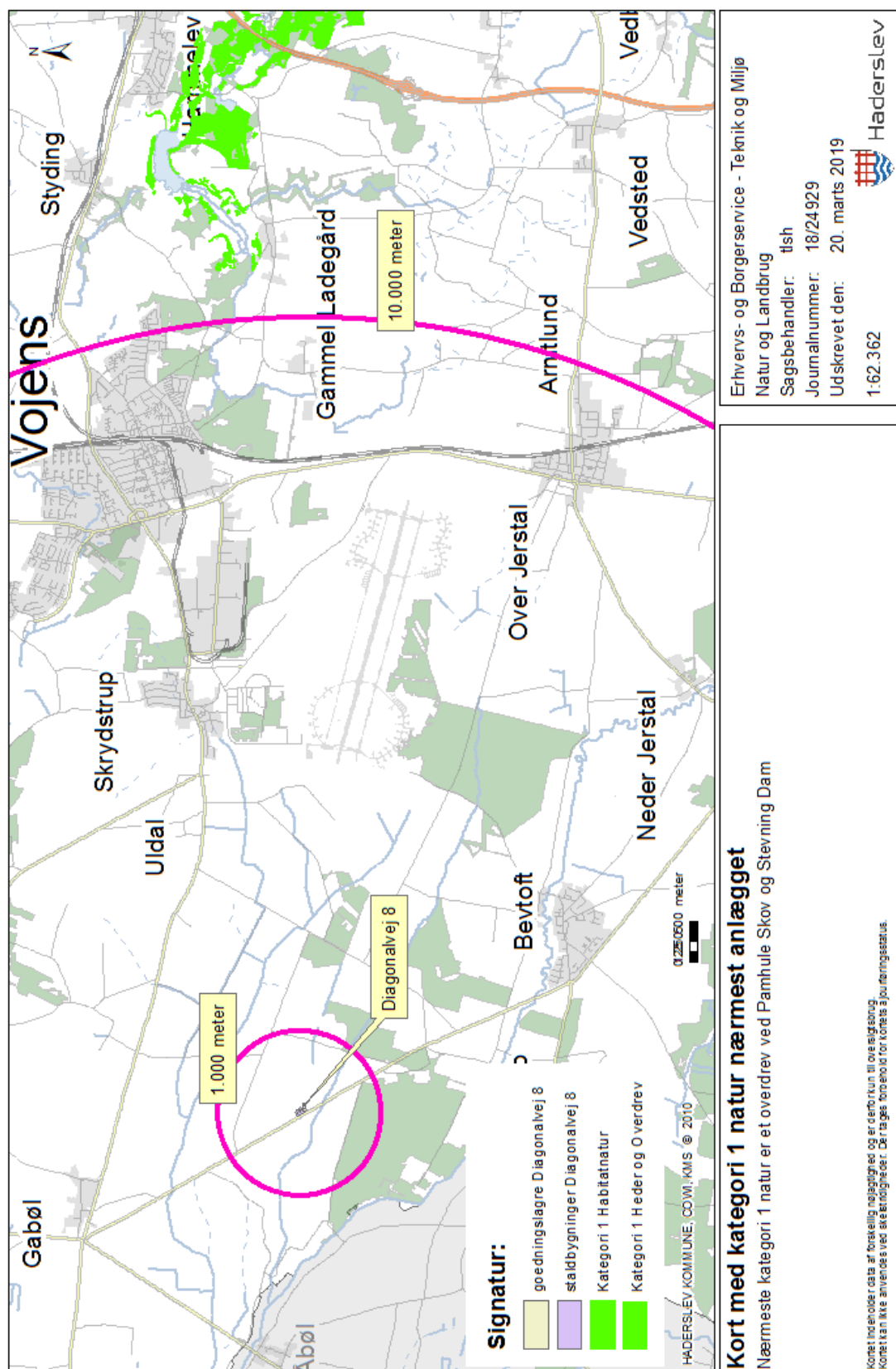
Projektet indebærer ikke ændring af opdyrkede eller ikke opdyrkede arealer, ændring af jord- og stendiger, levende hegn, fældning af gamle træer eller nedrivning af ældre bygninger eller i øvrigt ændring af de forhold, som ville kunne fungere som yngle- eller rasteområde for flagermus eller markfirben. Derfor vurderer Haderslev Kommune, at yngle- og rasteområder for de nævnte bilag IV-arter ikke vil blive beskadiget eller ødelagt, som følge af de ansøgte ændringer på ejendommen.

Samlet set vurderes ammoniakdeposition fra anlægget i det ansøgte projekt ikke at udgøre en væsentlig påvirkning af de nærmeste Natura 2000-områders udpegningsgrundlag. Ligeledes vurderes det, at ammoniakdeposition eller øvrige ansøgte ændringer ikke vil skade arter opført på habitatdirektivets bilag IV. Påvirkningen fra anlæggets ammoniakdeposition er dermed i overensstemmelse med habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 1 samt § 10, stk. 1 og kræver ikke udarbejdelse af en konsekvensvurdering efter habitatbekendtgørelsens regler herom.

Der stilles derfor ingen skærpende vilkår.

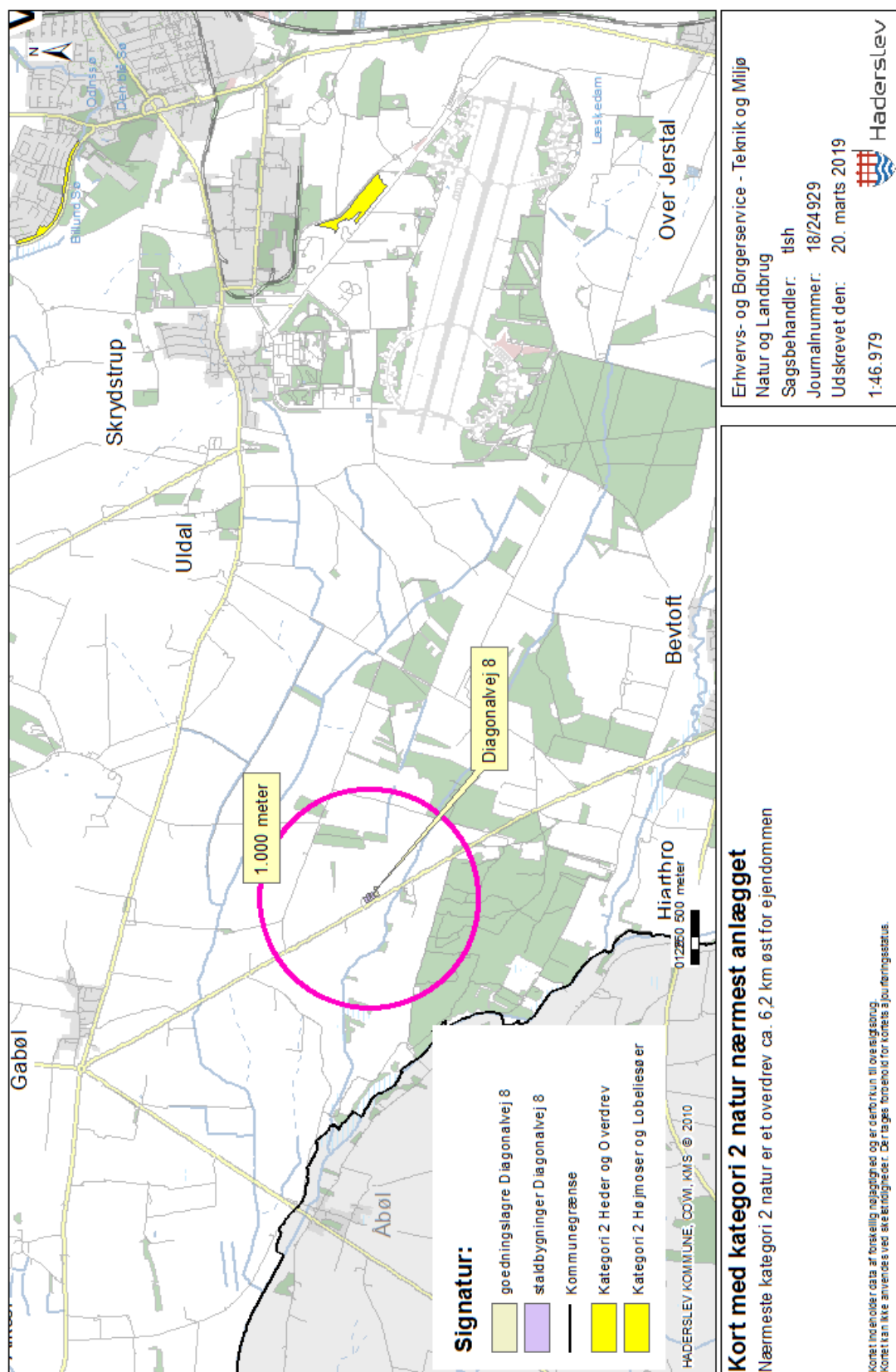
⁹ EIONET, European Centre on Biological Diversity - [Speciesreport](#)

Bilag a – Kort over kategori 1 natur ved anlæg

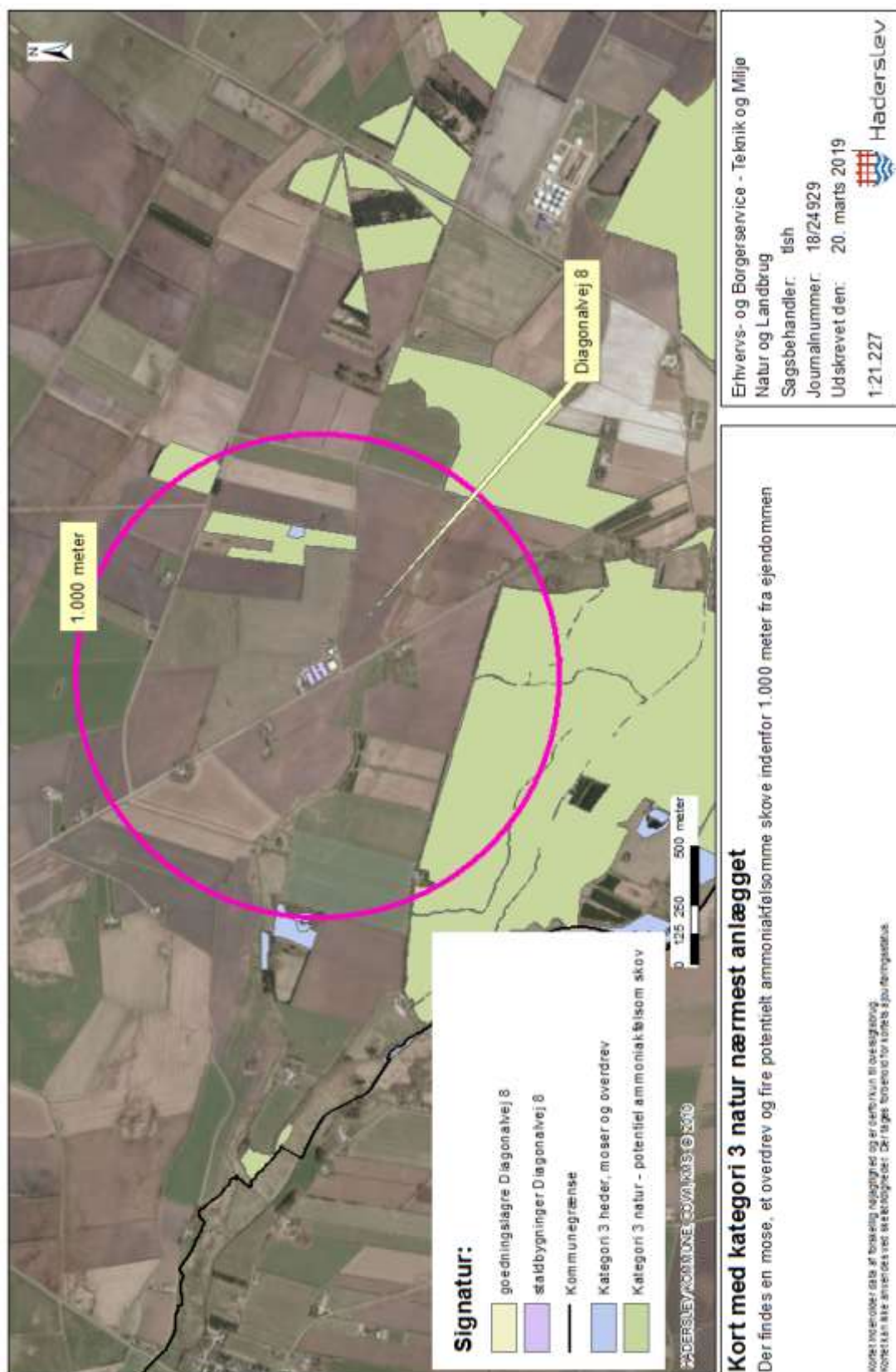

Bilag b – Kort over kategori 2 natur ved anlæg

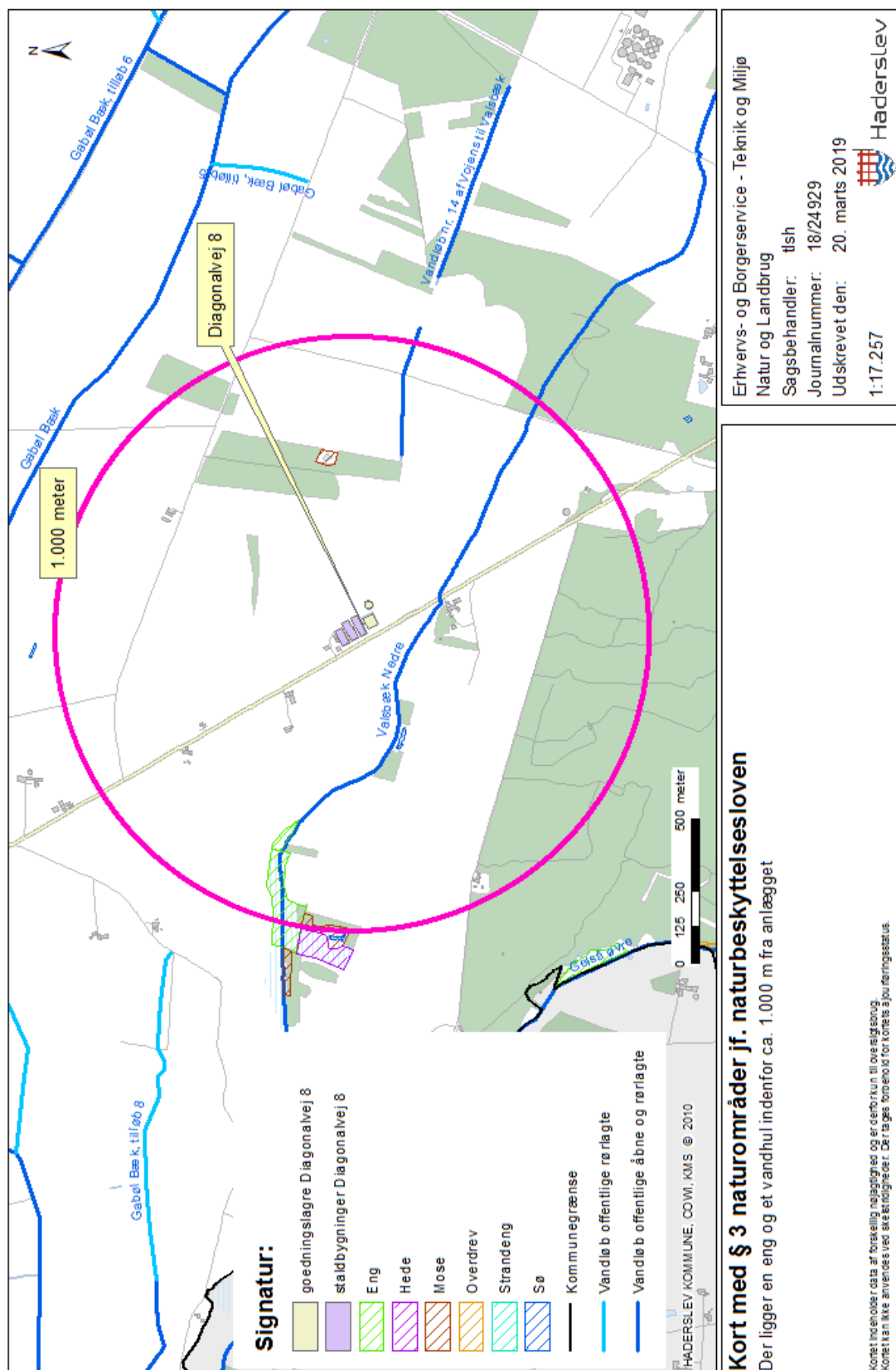

Bilag c – Kort over kategori 3 natur ved anlæg

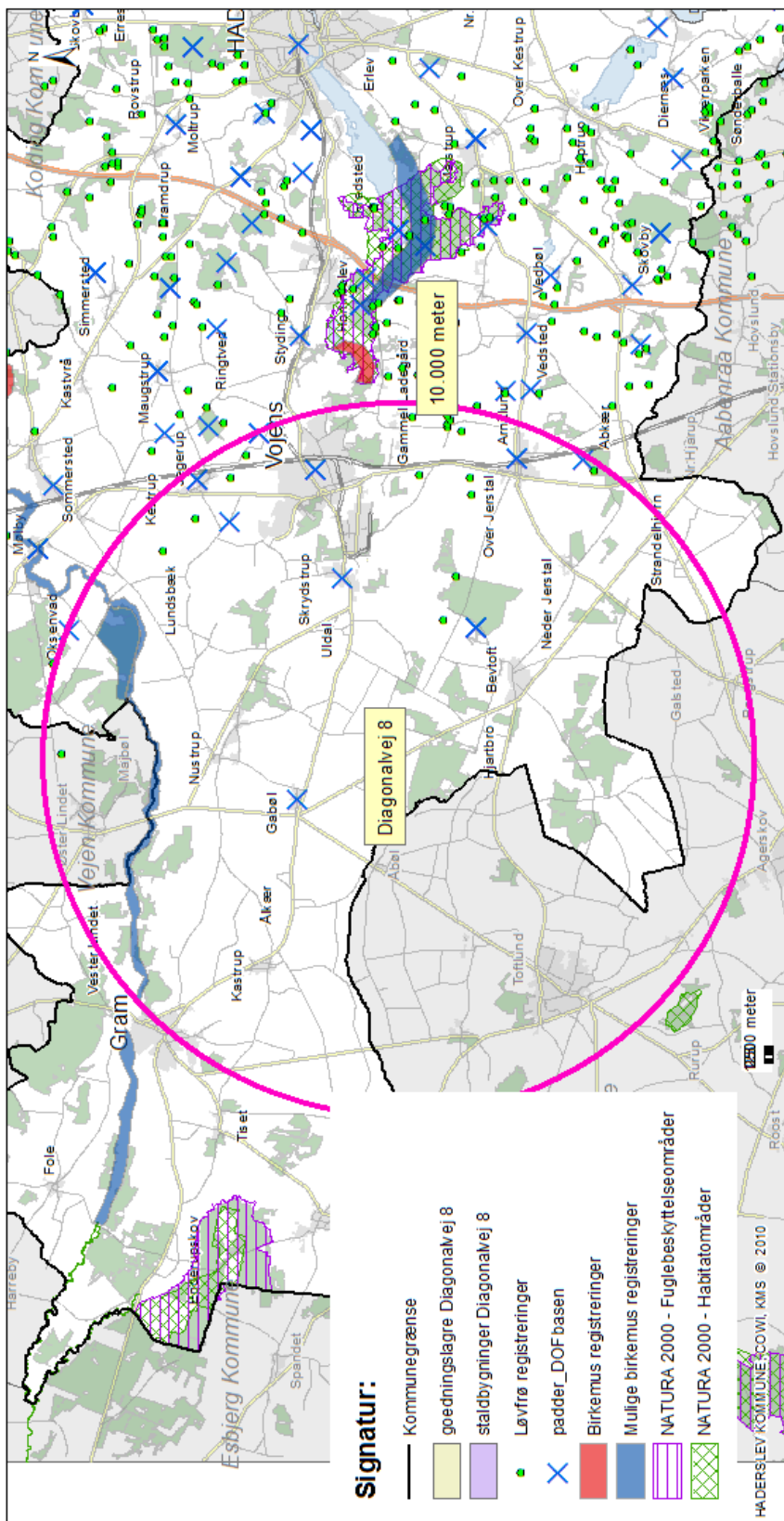

Bilag d – Kort over § 3 natur ved anlæg

Bilag e - Kort over Natura 2000 og bilag IV forekomster ved anlæg

Signatur:

- Kommunegrænse
- goedningslagre Diagonalvej 8
- staldbygninger Diagonalvej 8
- Løvfårr registreringer
- padder_DOF basen
- Birkemus registreringer
- Mulige birkemus registreringer
- NATURA 2000 - Fuglebeskyttelseområder
- NATURA 2000 - Habitatområder

Kort med bilag IV-arter og Natura 2000-områder

Nærmeste Natura 2000-område er Pamhule Skov og Stevning Dam over 10 km mod øst
Der er ikke registreret bilag IV-arter tæt på anlægget

Kortet indeholder data af offentlig tilgængelig karakter og er derfor kun til orientationsbrug.
Kortet kan ikke anvendes ved selskabsretlige forholdsregler. Der tages forbehold for kortets ajourføringsstatus.

Erhvervs- og Borgerservice - Teknik og Miljø
Natur og Landbrug
Sagsbehandler: tlsh
Journalnummer: 18/24929
Udskrevet den: 20. marts 2019
1:155.000

Bilag 7: Ansøgers BAT-redegørelse

74871618 Jørgen Gram

Gabøl Byvej 11

6500 Vojens

Birgitte Madsen

Opdateret den 14-06-2019

Bedst tilgængelige teknologi (BAT) for svin

Med begrebet "bedst tilgængelig teknologi" menes den teknik, som mest effektivt giver et højt beskyttelsesniveau for miljøet som helhed og som samtidig er afvejet i forhold til fordele og økonomiske udgifter. Vurderingerne i relation til BAT skal som minimum følge kravene i EU-kommissionens referencedokument om BAT for intensivt hold af svin og fjerkræ (det såkaldte BREF-dokument).

Vurderinger for anvendelsen af BAT på husdyrbruget skal således ske i forhold til følgende aspekter:

- 1) Godt landmandskab/ Management**
- 2) Egenkontrol**
- 3) Fodringsstrategier**
- 4) Forbrug af vand og energi**
- 5) Opbevaring og behandling af husdyrgødning**
- 6) Udbringning af husdyrgødning**
- 7) Fravalg af BAT**

Ad 1) Godt landmandsskab/Management

I henhold til BREF dokumentet er det BAT, at træne og uddanne medarbejdere; registrere vand- og energiforbrug, foderforbrug, affaldsdannelse, samt anvendelsen af husdyrgødning og handelsgødning; udarbejde gødningsplaner; samt have en nødfremgangsmåde ved uheld.

På bedriften er der taget følgende forholdsregler:

- Ejer står for daglig drift.
- Bedriftens ansatte uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse.
- Medarbejdere er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilket ansvar der dermed følger.
- Da der ikke er nogen ansatte, er der ikke udarbejdet uddannelses- og træningsprogrammer for ansatte.
- I bedriftens årsrapport registreres forbrug af energi, indkøbt foder, pesticider og handelsgødning.

- Vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.
- Affald bortskaffes så vidt muligt til kommunens genbrugsstation.
- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.
- Staldene kontrolleres dagligt og der udføres små reparationer med det samme eller tilkaldes service, hvis der er behov for det.
- Der er lavet beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at ansøger bruger BAT indenfor management.

Ad 2) Egenkontrol

I løbet af dagen holdes anlægget under opsyn og det tjekkes, om anlæggene kører som de skal. Derudover er der en række andre faste procedurer:

- Ved overpumpning fra forbeholder til gyllebeholder tjekkes først, om der er plads.
- Gyllepumpningen overvåges.
- Der etableres flydelag umiddelbart efter tømning af gyllebeholder (hvis der ikke er fast overdækning).
- Gylletanken kontrolleres for flydelag og der føres logbog (hvis der ikke er fast overdækning).
- Gyllebeholderen kontrolleres i 10 års-beholderkontrol af autoriseret kontrollør.
- Der er dyrlægesundhedsrådgivning månedligt.
- Autoriseret el-installatør laver årligt gennemsyn af ejendommens el-installationer.
- Der vaskes stalde inklusiv ventilatorer efter hvert hold smågrise og slagtesvin.
- Der forefindes alarm på ventilation og foderanlæg. Ved uregelmæssigheder ringer systemet op og afgiver fejlmeldinger.
- Der udarbejdes løbende foderplaner i samarbejde med konsulent således blandingen altid er optimeret.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at ansøger bruger BAT indenfor egenkontrol.

Ad 3) Fodringsstrategier

I henhold til BREF dokumentet er det BAT at sikre effektiv fodring gennem sammensætning af foderet, og løbende kontrol, således at det stemmer overens med dyrenes behov, samt at reducere indholdet af råprotein i foderet.

- Der anvendes hjemmeblandet foder indeholdende fytase og et fosfor- og råproteinindhold indenfor de vejledende niveauer i BAT-foder (jf. BREF).
- Foderplanen udarbejdes i samarbejde med konsulent og med anvendelse af nyeste viden indenfor svinefodring. Herved optimeres fodringen så unødigt forbrug af råvarer undgås.

Ud fra ovenstående vurderes det at fodringen lever op til BAT

Ad 4) Forbrug af vand og energi

Naturressourcer (fra ansøgningens prosatekst 20190318):

Energi- og vandforbrug:

Type	Før ændring	Efter ændring (anslået)
------	-------------	-------------------------

El*	250.000 kwh	250.000 kwh
Fyringsolie – stald	0	0
Dieselolie – traktor	0 (ingen markdrift)	0 (ingen markdrift)
Vand	10.000 m3	10.200 m3

*energiforbrug afhænger bl.a. af behov for køling samt markvanding

Vand

- Der anvendes drikkenipler placeret i drikkekopper eller drikkekar.
- Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.
- Staldene i blød sættes et døgn før de vaskes med højtryksrenser.
- Vandforbruget tjekkes løbende, så eventuelle skjulte lækager opdages i tide.
- Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.
- Overbrusningsanlægget er temperaturstyret.

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anvendes der således BAT (brug af højtryksrenser, drikkenipler over trug).

Energi

- I forbindelse med løbende udskiftning af lysstofrør i stalde, vil der blive opsat lavenergi lysstofrør.
- Lyset i staldene er tændt efter behov og styres af foderstyringssystemet. Der er lovkrav om mindst 8 timers lys i stalden
- Udendørs lys er dagslysstyret.
- Al ventilation er styret af et temperaturreguleret styringssystem, som sikrer, at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperaturen i staldene og el-forbruget.
- Efter hvert hold slagtesvin rengøres ventilatorerne, for derved at sikre effektiv drift med mindst mulig friktion.
- Der er installeret trinløs styring af ventilatorer i staldene, hvilket regulerer luftcirkulationen efter behov, og giver dermed lavest muligt forbrug af energi.

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anvendes der således BAT (delvis lavenergibelysning, eftersyn og rengøring af ventilatorer, temperaturstyring der sikrer temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation).

Ad 5) Opbevaring og behandling af husdyrgødning

Opbevaring af flydende gødning

I henhold til BREF dokumentet er det BAT at opbevare gylle i en stabil beholder der kan modstå påvirkning og som er tæt og beskyttede mod tæring; at gyllen kun omrøres lige før tømning i forbindelse med udbringning; samt at tanken overdækkes med fast låg eller flydelag. Følgende procedure følges ved opbevaring af gylle:

- Flydende husdyrgødning opbevares i gyllebeholdere, kanaler under stald samt fortank.
- Gyllebeholderen er lavet af et materiale der gør den stabil og modstandsdygtig overfor mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger.

- Gyllebeholderen kontrolleres ved 10 års-beholderkontrol af autoriseret kontrollør.
- Lageret tømmes hvert år og inspiceres visuelt, for at identificere eventuelle utætheder i beholderens bund og vægge.
- Beholderen er overdækket med et naturligt flydelag eller fast overdækning.
- Gyllen omrøres kun umiddelbart før tømning.
- Senest 14 dage efter udbringning af gylle genetableres flydelaget på gyllebeholderen (eller der anvendes fast overdækning).
- Der føres logbog over flydelaget på gyllen, så der er fokus på at flydelaget lever op til gældende krav (hvis der ikke er fast overdækning).
- Der er fast overdækning af gylletank. Dermed er der ikke tilførsel af regnvand til gylletanken. Dette reducerer antallet af transporter i forbindelse med udkørsel af gyllen
- Kontakten til gyllepumpen er etableret således, det ikke er muligt for uvedkommende eller ved uheld at aktivere pumpen.
- Der er ingen elektriske pumper monteret på gyllebeholdere. Der anvendes en gyllevogn påmonteret en sugekran ved påfyldning af gyllevogn fra gyllebeholder.

Det vurderes, at ansøger opfylder BAT med hensyn til gødningsopbevaring jf. referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF).

Ad 6) Udbringning af husdyrgødning

I henhold til BREF-dokumentet er det BAT at tilpasse gødningsmængden til arealet og afgrødernes behov; undgå at sprede gødningen når marken er mættet med vand, er oversvømmet eller dækket af sne; samt udsprede gødningen umiddelbart før afgrødernes maksimale vækst og næringsstofoptag forekommer. Aktiviteterne på ejendommen anvender BAT, da:

- Udbringning af husdyrgødningen afpasses afgrødernes behov samt eventuel tilførsel af handelsgødning.
- Husdyrgødningen udbringes under hensyn til afgrødernes vækstperiode, hvilket betyder maksimal udnyttelse af næringsstoffer.
- Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødernes forventede behov. I planen tages hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen.
- Husdyrgødningen udbringes under hensyn til de gældende regler, og foregår i videst mulige omfang efter godt landmandskab, dvs. ingen udbringning i weekender og helligdage.

Ad 7) Fravalg af BAT

Da BAT er overholdt ved brug af de valgte staldsystemer samt overdækning af gyllelagune og gyllebeholder redegøres der ikke yderligere for fravalg af BAT.

På baggrund af overstående vurderes det, at ansøger benytter sig af BAT.